

Directa

setmanari de comunicació

Núm 331 25 de setembre de 2013 1,70 €

Cooperació a favor de l'empresa

La Generalitat redueix el suport a les ONGD i vincula la cooperació a l'intercanvi comercial

PÀGINES 2-4

5

La vaga indefinida de les **docents de les illes** posa Bauzá contra les cordes

8-9

Milers de catalanes viuen **sense accés a l'aigua** potable per motius econòmics

Illacrua

La **garantia dels drets sexuals** de les persones amb diversitat funcional a debat

14-15

L'**accident de tren de Compostel·la**: responsabilitats més enllà de l'error humà

ESTIRANT DEL FIL

Des de l'any 2010, la Generalitat gairebé ha desmantellat la política pública de cooperació al desenvolupament, amb una enorme reducció pressupostària i la paralització de les subvencions a unes entitats amb les quals ja té un deute milionari. Paral·lelament, el govern de Mas intenta augmentar el pes de l'empresa privada en la cooperació, tant pel que fa a l'execució de projectes com en l'obtenció de finançament. Un model neoliberal més preocupat pels negocis que per la disminució de les desigualtats als països del sud.

DRETS // EL PRESSUPOST DE L'AGÈNCIA CATALANA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT S'HA REDUÏT GAIREBÉ UN 90% EN TRES ANYS

Cooperació catalana al servei dels negocis

Marc Font

@marcfontribas

En només tres anys, la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya ha virat radicalment, fins al punt que moltes veus afirmen que el govern de Mas l'ha desmantellada. Francesc Mateu, director d'Intermon Oxfam a Catalunya i, fins al juny, president de la Federació Catalana d'ONG per la Pau, Drets Humans i Desenvolupament (FCONGD), apunta que, "si parlem de xifres, és evident que la cooperació està fora de l'agenda" de l'executiu convergent, que, segons ell, l'entén únicament com una eina "d'assistència i de finestra al comerç". En època de retallades, l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) –l'organisme responsable de gestionar les polítiques de la Generalitat en aquest àmbit– se n'emporta la pitjor part. D'un pressupost de 49 milions d'euros el 2010, ha passat a un de poc més de set, enguany, segons consta al Pla Anual 2013, un document que no ha estat presentat públicament, però al qual ha pogut accedir la DIRECTA. La monumental tisorada pressupostària, del 86%, ha deixat en una situació molt complicada un sector que havia crescut molt durant la darrera dècada, a l'empesa, sobretot, dels recursos públics, que no han deixat de disminuir des de 2008.

La tisorada en cooperació ha deixat molt tocat un sector que ja és víctima d'impagaments milionaris de la Generalitat

Segons dades de la FCONGD, el pressupost de les entitats, de mitjana, s'ha reduït a la meitat des de 2010 i la baixada d'ingressos ha comportat la desaparició d'alguna entitat –com Unescoat–, tot i que el més habitual ha estat l'acomiadament de part de la plantilla, que arriba al 46,7% del personal en el cas de les ONG de pau. Intermon Oxfam, Setem, Justícia i Pau o Acsur són algunes de les organitzacions que han presentat expedients

de regulació d'ocupació (ERO); també ha estat habitual l'aturada de projectes a països del Sud. David Minoves, exdirigent d'ERC i director general de Cooperació del govern català durant el tripartit, recalca a aquest setmanari que el "sector s'està empentint" i atribueix part de la responsabilitat de la situació al seu successor, Carles Llorens –també director de l'ACCD–, perquè "la seva gestió ha agreujat la situació provocant que moltes ONG s'endeutessin o dediquessin recursos propis a compte dels compromisos de l'agència, degut a l'incompliment reiterat dels terminis econòmics pactats".

El 2010, la Generalitat va signar un conveni de tres anys amb les entitats, acord que els garantia, en principi, el finançament pels seus projectes. A l'hora de la veritat, l'executiu no va complir el calendari de pagaments. Francesc Álva-

rez, director de Medicus Mundi Catalunya, explica que, en el seu cas, han hagut d'aturar projectes al Sàhara Occidental i a Bolívia, acomiadar personal expatriat i reduir els sous de les treballadores de la seu. El deute acumulat amb 22 entitats va arribar als vint milions d'euros i, ara mateix, és de 12 milions i correspon, fonamentalment, a fons compromesos pels anys 2011 i 2012, tal com ha confirmat a la DIRECTA el mateix Carles Llorens. L'alt càrrec governamental, de qui les entitats han demanat la dimissió en diverses ocasions, ha assegurat que, a final d'any, s'hauran fet nous pagaments per reduir el deute.

POLÍTICA NEOLIBERAL

Més enllà de la retallada pressupostària, probablement el gran canvi que ha experimentat la cooperació al desenvolupament de la Generalitat des que CiU

Tancada al Departament de Governació de la Generalitat per reclamar el pagament del deute a les entitats el juny de 2012 / ROBERT BONET

va recuperar el govern és el creixent pes que hi té l'empresa. Mentre Carles Llorens defensa que "a escala, internacional el sector empresarial és un element fonamental de la cooperació" i que, a Catalunya, és una pràctica que "caurà pel seu propi pes", les fonts de les entitats consultades són molt crítiques amb aquest viratge, tal com resumeix Francesc Mateu: "Tenen una noció de la cooperació lligada a l'intercanvi comercial, tot i que l'empresa no és generadora de desenvolupament, no és la seva feina, tot i que és cert que en pot arribar a crear com a conseqüència de la seva activitat". En el codi ètic per al patrocini privat de cooperació, aprovat el juliol de 2012, s'arriba a afirmar que les "empreses han creat instruments innovadors –com ara els negocis inclusius– que conjuguen

49

milions d'euros era el pressupost de l'ACCD el 2010, el darrer del tripartit. Enguany, l'entitat pública només disposarà de poc més de 7 milions

12

milions és el deute contret per la Generalitat amb 22 ONGD, uns diners que s'haurien d'haver abonats, fonamentalment, entre els anys 2011 i 2012

0

euros d'ajuda són els que rebra Palestina enguany, tot i que es tracta d'un país "preferent" per a la cooperació pública catalana

Protesta contra les retallades a la cooperació davant el Parlament de Catalunya el juliol de 2011 / ROBERT BONET

amb èxit l'enfocament comercial amb una funció promotora del desenvolupament dels més pobres" i es defineix la Responsabilitat Social Corporativa (RSC) com la "fórmula de contribució al progrés de la societat on té lloc l'activitat econòmica de l'empresa, tot equiparant les responsabilitats de les empreses al seu poder social".

El llenguatge, neoliberalisme en estat pur, es tradueix en ajudes a la cooperació empresarial articulades conjuntament per l'ACCD i l'Agència de suport a la internacionalització de l'empresa catalana (ACCIÓ), que l'any passat van ascendir a 400.000 euros, van esquivar les retallades i van anar a parar, segons va revelar l'*Anuari dels Silencis Mediàtics*, a

Alguns dels viatges que han fet els principals càrrecs responsables de l'ACCD s'han convertit en missions empresarials segons diverses fonts

la Fundació Empresa i Clima, la patronal Pimec, l'Associació Catalana de Tecnologia, la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya i la Fundació Privada Institut Català de la Fusta. La intenció de la direcció general és accentuar la cooperació amb ACCIÓ i, segons recull el Pla Anual 2013, es vol aprofitar la seva presència a Singapur "per explorar la inclusió de l'RSC a l'empresa catalana a l'Àsia", així com "explorar la possibilitat de vehicular assistències tècniques en l'àmbit de l'emprenedoria i la gestió de recursos". El finançament, amb 7.000 euros, del projecte Andino de l'entitat Voluntaris per a l'Assessorament Empresarial (VAE) -destinat a emprenedors equatorians

que vénen a completar la seva formació a empreses i universitats catalanes- constitueix un altre exemple de la política implantada.

FRACÀS DEL PATROCINI

L'equip dirigit per Carles Llorens s'ha dedicat, des de l'any passat, a signar convenis amb organitzacions empresarials, com les patronals Foment del Treball i Pimec, la Confederació del Comerç o el Consell General de Cambres de Catalunya, amb l'objectiu d'obtenir patrocini privat per a projectes de cooperació d'ONG validats prèviament per l'ACCD, un model mal vist des del sector. A l'hora de la veritat, el mateix Llorens reconeix que "el resultat no ha estat el desitjat, però el patrocini era una cosa que havíem de provar". Cap dels projectes que aspirava a ser finançat per les empreses no ha rebut prou fons per tirar endavant i Francesc Mateu rebla que són les entitats les que han de buscar "recursos a d'altres bandes", mentre que l'Agència s'ha de limitar a "gestionar els fons públics". A banda d'intentar accedir a fons europeus, el director general de Cooperació del govern autonòmic no descarta buscar recursos al Banc Europeu d'Inversions (BEI) o al Banc Mundial.

També han rebut crítiques alguns dels viatges que han fet els principals càrrecs responsables de l'ACCD, que segons diverses fonts s'han convertit en missions empresarials. Com a exemple, s'esmenta l'estada de tres setmanes a Moçambic que fa ver Cristina Coll -directora de serveis de l'Agència- l'any passat i el viatge del mes de febrer de Carles Llorens a Guinea Conakry, país on l'ACCD no té cap projecte. El polític convergent ha manifestat a la *DIRECTA* que hi va anar convidat per l'Agència de Desenvolupament de l'Estat africà -pressionat per

la comunitat guineana de Catalunya- i que s'està explorant una col·laboració entre aquesta entitat i l'ACCD, a banda de negar que tingués objectius empresarials. Un responsable d'una ONG catalana important, però, assegura que Llorens va anar a Guinea Conakry "en missió de promoció empresarial i de localització d'inversions", segons li va confirmar el personal que treballa al país. El mes de juliol, cinc mesos després del viatge, va néixer el Club d'Emprenedors Afro-catalans, impulsat per l'Espai Afro-català de la convergent Fundació Nous Catalans, que dirigeix Àngel Colom. Una de les primeres activitats del club serà l'organització, a l'octubre, d'unes jornades sobre oportunitats de negoci per a l'empresariat català, curiosament a Guinea Conakry, país del qual és originari Fodé Diakité,

Acomiadaments massius a l'ACCD

A curt termini, l'Agència Catalana de Cooperació no desapareixerà. Si més no, així ho assegura el seu director, Carles Llorens, que afegeix: "No sé què passarà (més endavant) i, segurament, jo ja no hi seré (com a màxim responsable de l'ACCD)". Des del seu aterratge com a director, l'entitat pública ha reduït la seva plantilla a menys de la meitat. Primer, el setembre de 2011, va presentar un ERO per fer fora 46 treballadores -quatre de les quals van haver de ser reincorporades posteriorment arran d'un dictamen judicial- i, el juliol d'enguany, s'ha prescindit de dues caps d'àrea. A tot això, cal sumar-hi diversos canvis d'organigrama, criticats per les treballadores. Segons fonts del comitè d'empresa, "hi ha hagut un buidatge de coneixements tècnics molt important" a l'Agència, que ha perdut "expertesa en cooperació". Les mateixes fonts denuncien la manca de voluntat negociadora de la direcció, que es va negar a estudiar les alternatives als darrers acomiadaments, com ara l'eliminació de la plaça d'adjunta a la direcció, que està pressupostada, però vacant des que, fa sis mesos, Aouatif Stitou va plegar per diferències amb Llorens. Mentre es retallaven al mínim les subvencions a les entitats, l'ACCD ha hagut d'afrontar una despesa important en indemnitzacions a les acomiadades i en processos judicials derivats de l'ERO, en els quals l'agència no ha estat defensada pels serveis jurídics de la Generalitat, sinó pel bufet Antràs. El despatx, que s'ha embutxacat prop de 70.000 euros, és propietat de Josep Maria Antràs, expresident de la filoconvergent Fundació Catalunya Oberta.

militant de CDC des de 2010 i secretari d'acció social de l'Espai Afro-català de Nous Catalans.

El govern actual tampoc no està complint el Pla Director de Cooperació 2011-2014 aprovat al final de l'etapa del tripartit i, per exemple, el Pla Anual 2013 no contempla destinar ni un euro a Palestina, tot i que es tracta d'un país prioritari. La realitat és que la cooperació catalana cada cop és més precària i David Minoves reconeix que retallar en aquest àmbit "no té cap desgast electoral". L'anterior director general admet que ERC, el seu partit, "ha optat per prioritzar i condicionar el govern en la qüestió nacional i en la realització de la consulta en comptes de pactar les polítiques sectorials", de manera que no incideix en l'executiu en matèria de cooperació, tot i que va ser un sector que va contribuir a bastir durant els set anys de tripartit. En el context actual, Francesc Mateu subratlla la importància de fer més pedagogia per defensar la necessitat d'una política pública de cooperació al desenvolupament perquè "és un acte de justícia. Tothom té els mateixos drets i, amb ella, contribuïm a pal·liar els desajustos que hi ha al món".

Carles Llorens, actual director de l'ACCD / GENERALITAT DE CATALUNYA

La nova llei d'acció exterior deixa de banda la cooperació

La normativa aprovada pel consell de govern el 27 d'agost estableix com a grans prioritats la potenciació de la presència internacional de l'empresa catalana i la internacionalització del procés cap a l'Estat propi

Marc Font

@marcfontribas

El conseller de la Presidència i portaveu del govern català, Francesc Homs, durant la compareixença que va fer el mes de març a la comissió parlamentària d'Acció Exterior, Unió Europea i Cooperació, va assegurar que, per a l'executiu autonòmic, la tasca exterior "és tan important" com la interior. Homs va afegir que la diplomàcia catalana s'havia de centrar en tres àmbits: l'econòmic i comercial; donar a conèixer els "anhels" de la societat catalana pel que fa al dret a decidir, i explicar que Catalunya compleix el mandat europeu en relació a la reducció del dèficit. No hi ha dubte que, en el segon govern de Mas sorgit de les eleccions del 25 de novembre de l'any passat, l'acció exterior ha guanyat pes, però això no ha servit precisament per potenciar la cooperació al desenvolupament, un sector que no deixa de ser fonamental a l'hora de transmetre la imatge de Catalunya al món.

La diplomàcia empresarial continua sent la norma en l'acció exterior de l'executiu de Mas

El 27 d'agost, el consell de govern va aprovar la llei d'acció exterior i, durant la legislatura actual, s'ha activat el Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya (Diplocat). Tant la normativa com l'organisme segueixen al peu de la lletra el que va apuntar Homs el mes de març i estableixen com a grans -i gairebé úniques- prioritats la potenciació de la presència internacional de l'empresa catalana i la internacionalització del procés cap a l'Estat propi, amb la idea de sumar suports -o, com a mínim, evitar oposicions- de cara a l'objectiu de celebrar una consulta sobre la independència de Catalunya. La llei passa de puntetes sobre la cooperació al desenvolupament, tot i manifestar que busca la projecció de Catalunya com un "actor internacional, compromès, solidari i responsable". Carles Llorens ha assegurat a aquesta publicació que va defensar que la cooperació no tingués una presència important a la normativa, atès que, des de 2001, ja compta amb una llei específica, que va ser aprovada per unanimitat pel Parlament.

Aquest estiu, Artur Mas i Felip Puig van visitar la favela de Cantagalo a Rio de Janeiro per conèixer un projecte patrocinat per Gas Natural Fenosa / JORDI BIEDMAR - PREMSA GENCAT

El Diplocat és una entitat pública-privada que reuneix l'executiu autonòmic, les quatre diputacions catalanes, els ajuntaments de les quatre capitals, les universitats, les escoles de negoci, organitzacions empresarials i les cambres de comerç. Està encapçalada per Albert Royo, que va ser secretari d'Acció Exterior del segon tripartit durant sis mesos, càrrec al qual va arribar de la mà de l'aleshores vicepresident de l'executiu, el republicà Josep-Lluís Carod-Rovira. Centrat a captar inversions estrangeres i explicar el procés polític, la cooperació al desenvolupament no apareix a la seva agenda.

"ACTITUD MIOP"

"El govern actual no es creu la cooperació i no ha sabut entendre el paper que podria tenir en la internacionalització del procés català", lamenta David Minoves (ERC), director de l'ACCD entre el 2003 i el 2006 i director general de Cooperació de 2006 a 2011. El contrast

entre l'atenció a la internacionalització de l'empresa catalana -el pressupost que hi dedica ACCIÓ va passar d'11,7 a 43,1 milions entre 2011 i 2012- i les retallades monumentals patides pel suport al desenvolupament del Sud és immens. En aquest sentit, Minoves considera una "actitud miop" no veure que una cooperació basada en "buscar l'enfortiment de les sobiranes i, per tant, la capacitat dels països perquè puguin decidir més el seu propi futur" podia servir per "projectar internacionalment" el procés català.

La diplomàcia empresarial continua sent la norma en l'acció exterior de l'executiu de Mas, com va quedar demostrat amb el viatge oficial que va fer el president al Brasil el mes de juliol, durant el qual va visitar -i elogiar- un projecte de capacitat per a joves sense recursos en una favela de Rio de Janeiro patrocinat per Gas Natural Fenosa. Cooperació i negocis, ben agafats de la mà. ♦

El Pacte Nacional d'Acció Exterior

Malgrat el menyspreu rebut per part del govern, no es pot dir que una part del sector no s'estigui implicat a proposar un nou model d'actuació exterior per a la possible Catalunya independent. A mitjan juliol, es va presentar al Parlament la proposta de Pacte Nacional d'Acció Exterior, una iniciativa d'una trentena d'entitats, entre les quals hi ha diverses ONGD. El document, que s'ha tramès a partits polítics i sindicats perquè hi participin, advoca perquè la projecció de Catalunya al món es basi en el respecte dels drets dels pobles i fomenti el diàleg i la democràcia. "El nostre país, el volem construir sobre unes bases que permetin que tothom pugui tenir els mínims de dignitat per viure i, per tant, fent front a les desigualtats extremes del planeta", apunta la proposta de les organitzacions socials, molt allunyada de l'actuació del govern autonòmic.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Sobresous irregulars, adjudicacions a dit i hores extres il·legals: el SEM durant el tripartit

8-9

A Catalunya, milers de persones viuen sense accés a l'aigua potable, un dret reconegut a la Declaració Universal dels Drets Humans, per motius econòmics

ENSENYAMENT // MÉS DE LA MEITAT DE POBLES DE MALLORCA HAN APROVAT MOCIONS CONTRA EL TRACTAMENT INTEGRAT DE LLENGÜES

La vaga indefinida de docents posa **Bauzá** contra les cordes

Irene Jaume

@irenejauemeg

Milers de persones s'han mobilitzat arreu de les Illes Balears en suport a la vaga indefinida de docents, en marxa des del 16 de setembre. Més de la meitat de pobles de Mallorca han aprovat mocions en contra del Tractament Integrat de Llengües (TIL) i alguns batles i batlesses del PP ja s'han ofert per mitjançar entre la comunitat educativa i el govern de José Ramón Bauzá (PP).

El president del Govern de les Illes, la consellera d'Educació, Cultura i Universitats, Joana Camps, i el secretari general de la conselleria, Guillem Estarellas, són les tres cares visibles de l'inici de curs a les Illes. Tres responsables polítics que han decidit aplicar, aquest curs i sense cap tipus de consens entre la comunitat educativa, el polèmic TIL, que suposarà un augment de les hores lectives d'anglès i castellà en detriment de les hores lectives en català. Amb la suspensió del Decret de Mínims, que estableix, com a mínim, un 50% d'hores lec-

Un dels suports més importants que han rebut les docents en lluita ha estat el de les famílies i l'alumnat

tives havien de ser en català, el govern ja va fer posar el crit al cel a les docents d'arreu de les Illes. Amb la creació del TIL, suspès cautelarment pel Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears (TSJIB), el govern vol canviar de dalt a baix el model educatiu que havia funcionat fins ara a les escoles i els instituts. Que el TSJIB hagi suspès el TIL, però, no ha suposat cap entrebanc a la política educativa i lingüística de Bauzá, que va aprovar un decret llei d'urgència per esquivar la suspensió als tribunals i perquè el nou model pogués aplicar-se el curs present.

AUTOORGANITZACIÓ I SUPORTS

Durant l'estiu, les docents de les Illes es van organitzar per fer front al que consideren un atac a l'educació pública i de qualitat. Organitzades en l'Assemblea de Docents, centenars de persones van acudir a les assemblees fetes durant l'agost per encaminar la lluita del nou curs. Si bé l'Assemblea de Docents ja parlava de vaga indefinida, els sindicats (STEI-i i CCOO) proposaven altres formes de reivindicació, com ara fer aturades intermitents durant tot el curs. Les bases d'aquests sindicats, però, van forçar la convocatòria de vaga indefinida, a la qual es van sumar, finalment, tots els sindicats d'àmbit educatiu (UGT i ANPE, a més de STEI-i i CCOO).

Un dels suports més importants que han rebut les docents en lluita ha estat el de les famílies i l'alumnat, que han acompanyat el col·lectiu docent en les seves reivindicacions. Mares i pares d'alumnes

han registrat centenars d'instàncies als ajuntaments i a la Conselleria d'Educació perquè no apliquin el TIL i les retallades en matèria educativa.

El suport a l'aturada s'ha estès com una taca d'oli arreu dels Països Catalans. A València i a Barcelona, s'han creat comitès de solidaritat i ciutats com Vic, Valls, Capellades, Girona o Reus ja han dut a terme actes de suport.

El primer dia de vaga, segons la mateixa Assemblea de Docents i STEI-i, el seguiment fou del 90%, mentre que, a finals de setmana, el percentatge no va baixar del 50%. El govern va negar aquestes xifres i va establir el seguiment en no més del 30%.

DESAVINENCES DINS EL PP

L'actitud immobiliària del govern Bauzá, que no ha volgut negociar cap de les demandes del col·lectiu docent, ha fet que diversos batles i batlesses del PP

Concentració en suport a la vaga de les docents a Palma el 16 de setembre / ELSA REAL

hagin acceptat fer de mitjanceres entre la comunitat educativa i el govern. Fins i tot Llorenç Huguet, rector de la UIB, es va oferir per aquesta tasca. El president del govern no va assistir a la inauguració del curs acadèmic a la universitat, on Miquel Deyà, director general d'Universitats, Recerca i Transferència del Coneixement, va declarar que, últimament, el seu càrrec era "més una càrrega que un càrrec".

De moment, el govern ha convocat una mesa sectorial d'educació el dia 25 de setembre, però els sindicats ja han denunciat que, a l'ordre del dia, no hi apareix cap de les reivindicacions de les docents en lluita. Cal destacar, però, que els sindicats han decidit cedir un seient a l'Assemblea de Docents en Lluita, principal impulsora de l'aturada indefinida, que n'havia estat exclosa, ja que el Govern va convocar la mesa sectorial i no el Comitè de Vaga, tal com reclamaven. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

POLÍTICA // DOS INFORMES DE LA SINDICATURA DE COMPTES DE L'ANY 2011 VAN REVELAR SOBRESOUS IRREGULARS I ADJUDICACIONS A DIT

Les irregularitats del SEM a l'època del tripartit

Manel Ros

@manelrosalvador

Les plantilles del transport sanitari de Catalunya fa mesos que lluiten per defensar les seves condicions laborals i un servei públic de qualitat. La vaga que van dur a terme del 10 al 13 de setembre, en protesta per la retallada salarial d'un 9,8% imposada per la patronal del sector (l'Associació Catalana d'Empreses d'Ambulàncies), va situar el Servei d'Emergències Mèdiques (SEM) al punt de mira. El SEM és una empresa pública controlada al 100% pel Servei Català de la Salut (CatSalut) que es dedica a l'atenció de les urgències i les emergències mèdiques. El transport sanitari, doncs, depèn d'ella, tot i que el servei es presta -majoritàriament- a través d'empreses subcontractades. D'aquí, el poder de la patronal a l'hora de definir les condicions laborals del personal. Ara bé, com s'ha forjat un model on conviuen la titularitat pública i l'externalització del servei a mans privades? Dos informes de 2011 de la Sindicatura de Comptes -obligada a fiscalitzar

el funcionament de totes les empreses públiques amb pressupostos superiors als 150 milions d'euros- van destapar irregularitats al SEM entre els exercicis 2006 i 2009, durant el govern del tripartit (PSC, ERC i ICV-EUiA). Aleshores, els informes no van tenir gaire ressò, tot i que revelaven l'existència de sobresous irregulars a diversos directius, adjudicacions d'obres i serveis irregulars i illegalitats en les hores extres de la plan-

TAF Helicòpters va rebre 10,4 milions d'euros del SEM sense que es fes cap procediment obert de contractació

tilla. Aleshores, la Conselleria de Salut estava controlada pel PSC i encapçalada per Marina Geli. Josep Maria Sabaté (que, posteriorment, va ser president del consell d'administració del SEM i, curiosament, membre de la Sindicatura de Comptes) era director del CatSalut i Jaume Montfort era president del SEM. Montfort, que va deixar el càrrec el 25

de març de 2009, va ser alcalde de Viladecans (Baix Llobregat) durant 22 anys i també ha estat alt càrrec d'entitats públiques supramunicipals com l'Autoritat Metropolitana del Transport i l'Entitat Metropolitana de Residus i Tractaments.

DESVIAMENT PRESSUPOSTARI

La seu del SEM, situada a l'Hospitalet de Llobregat, ha estat una de les obres que, segons l'informe de la Sindicatura de Comptes, s'ha fet de manera irregular. Segons l'informe 10/2011, a les despeses certificades de 8,4 milions d'euros, s'hi van sumar un treballs addicionals de més d'un milió d'euros. Les obres addicionals, justificades amb les millores fetes en una instal·lació nova i per defectes de construcció, van ser adjudicades sense publicitat i presentaven diverses incidències en els tràmits contractuals, ja que no es precisava prou l'objecte de l'adjudicació ni les obligacions tributàries de les empreses adjudicatàries. L'informe assenyalava l'empresa Acciona Instalaciones SA, controlada per la família Entrecanales, com una de les més afavorides pel desviament pressupostari del 50% del preu inicial.

El personal del transport sanitari de Catalunya va fer vaga del 10 al 13 de setembre / ROBERT BONET

ADJUDICACIONS A DIT

L'informe apunta que, entre 2007 i 2009, es van contractar un total de cinc proveïdors de manera directa. La totalitat de contractes adjudicats a dit sumen 10,76 milions d'euros i les empreses beneficiàries van ser Medtronic Iberic SA (venda de material de tecnologia mèdica), Wire & Wireless Networks SL (aplicacions informàtiques), Andreu Advocats Associats, l'empresa de sistemes de calefacció Ninson Invest SL i TAF Helicòpters SL, que es dedica al transport sanitari aeri.

Nou dels 50 càrrecs directius de l'empresa van estar cobrant sobresous irregulars sota el concepte de 'guàrdies de direcció'

El cas de TAF Helicòpters és el més destacable, ja que l'empresa va rebre la suma de diners més elevada (10,4 milions) sense que es fes cap procediment obert de contractació, tal com obliga la llei. En el cas de la resta d'empreses,

Les treballadores d'Ambulàncies Condal van acampar durant més d'un mes davant de les instal·lacions de l'empresa / ROBERT BONET

que van rebre 360.000 euros en total, cal destacar que ni tan sols es va formalitzar un contracte i, per tant, la tria no es va regir pels principis de publicitat i concurrència. L'administració, doncs, no va convocar un procediment per conèixer més d'una oferta i triar la més convenient, com és habitual.

La seu del SEM ha estat una de les obres que, segons un informe de la Sindicatura de Comptes, s'ha fet de manera irregular

Una altra de les irregularitats detectades per la Sindicatura és que el SEM també va contractar directament -i contravenint el principi de lliure concurrència- l'empresa Mutuam MPS per prestar el servei d'assistència mèdica urgent a domicili a la Barcelona nord, l'Eixample i el barri de la Mina de Sant Adrià de Besòs. Tot i que la contractació es va fer a un preu de 41 euros per servei, nou mesos després, el preu del contracte va pujar un 9,8% i va passar a costar 45 euros per decisió del consell d'administració. La

decisió contravenia -un cop més- una norma del dret administratiu prou coneguda per les treballadores del sector: els contractes públics no es poden revisar durant el primer any d'execució. Sigui com sigui, l'empresa es va endur 1,4 milions d'euros pels serveis prestats entre 2008 i 2009.

SOBRESOUS IRREGULARS

La Sindicatura també va treure a la llum que nou dels 50 càrrecs directius de l'empresa van estar cobrant sobresous irregulars sota el concepte de *guardies de direcció*, tot i que aquests ingressos no figuraven als seus contractes. L'import total dels sobresous, cobrats sense el coneixement del consell d'administració, va ser de més de 160.000 euros entre 2007 i 2009. L'informe explica que els nou directius van decidir assignar-se aquest complement perquè havien de prestar atenció telefònica a tota hora i en qualsevol moment podien ser requerits a qualsevol centre sanitari.

El president del consell d'administració va ordenar a la secció de recursos humans que es deixessin de pagar, però, dos mesos després, el mateix consell va modificar els contractes per incloure complements salarials en concepte de *guardies de direcció*. ❖

Hores extres il·legals, una realitat que perdura

L'informe 10/2011 també esmentava que la plantilla del SEM feia moltes més hores extres que el màxim que marca l'Estatut dels Treballadors, que és de 80 hores extres l'any. La Sindicatura va poder acreditar que, entre el 2007 i el 2009, la plantilla va fer un total de 46.673 hores més que les permeses per la llei: més de 5.834 jornades laborals completes il·legals.

La Comissió de la Sindicatura de Comptes del Parlament va aprovar l'informe 10/2011 l'octubre de 2011 i en va assumir les recomanacions i les conclusions. Els grups parlamentaris es comprometien a solucionar "abans d'acabar l'any 2012, totes les observacions que recull l'informe relatives a la gestió irregular i a l'assignació de contractes", així com les irregularitats en la gestió del personal, en els complements irregulars a càrrecs directius i l'extralimitació d'hores extres.

Fons de la plantilla del SEM, però, asseguren que les jornades il·legals continuen existint a empreses subcontractades com Ambulàncies Domingo, on diuen que es fan jornades il·legals de diumenge a diumenge, amb una

dedicació de dotze hores al dia i, en alguns casos, s'arriba a treballar 24 dies consecutius. Les treballadores sanitàries també denuncien que, sota el govern de CiU, les retallades han estat econòmiques -amb un 25% de retallada salarial total-, però també en condicions de treball. Fonts sindicals expliquen que, d'aquí poc temps, amb l'obertura del concurs d'assistències mèdiques, l'externalització provocarà més retallades a la plantilla i també al servei, amb l'eliminació d'unitats. La reducció s'aplicaria a la ja minvada flota d'ambulàncies disponibles, que, per exemple, a la ciutat de l'Hospitalet (habitada per més de 250.000 persones), només compta amb cinc ambulàncies de suport vital bàsic de dia i dues de nit. A Barcelona, per a una població de més d'un milió i mig de persones, actualment hi ha 34 unitats de dia i catorze unitats de nit. Les retallades deixarien aquesta flota amb una capacitat d'actuació encara més baixa.

En aquest sentit, els sindicats del transport sanitari estan organitzant noves jornades de vaga a finals del mes d'octubre i diverses accions a mitjan del mateix mes.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS // A CATALUNYA, MILERS DE PERSONES SOBREVIVEN SENSE ACCÉS A L'AIGUA POTABLE PER MOTIUS ECONÒMICS

Quan l'aigua es converteix en un luxe

Pau Casacuberta

@La_Directa

Es talls d'aigua a les llars sense ingressos són un tabú estadístic. Malgrat l'augment alarmant de la pobresa, cap organisme oficial no ha intentat esbrinar quantes persones han perdut l'accés a aquest recurs essencial. I no és una qüestió d'incapacitat tècnica, sinó més aviat de desídia política. Al capdavall, n'hi hauria prou amb un cop d'ull a les bases de dades de les empreses proveïdores per descobrir fins on s'estén la pobresa hídrica.

Fins ara, tan sols Aigua és Vida ha intentat apamar el drama. En un informe publicat el mes de març passat, la plataforma advertia que, a l'àrea metropolitana de Barcelona, només el 2012, s'havien obert 72.000 expedients per tallar l'aigua, un 263% més que l'any anterior. Aigua és Vida desconeix quants d'aquests expedients van acabar amb una interrupció del servei. De la mateixa manera, tampoc se sap què succeeix més enllà de l'àrea metropolitana.

A l'àrea metropolitana de Barcelona, es van obrir 72.000 expedients per tallar l'aigua durant l'any 2012

Aigua és Vida no és l'única organització que ha posat sobre la taula el problema dels talls d'aigua. La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) ha denunciat en diverses ocasions que la majoria de persones que no poden pagar els rebuts del banc tampoc no poden pagar els serveis bàsics. De fet, la por de perdre la llar és tan gran que l'última cosa que es deixa de pagar és la hipoteca, de manera que els talls d'aigua i de llum es produeixen molt abans que finalitzi el procés d'execució hipotecària.

SENSE AGUA NI LLUM

A falta de dades oficials, podem conèixer casos concrets, com el de l'Aurora, una dona de 38 anys que ha passat més d'un any sense aigua ni llum a casa seva. Ella i el seu marit, el José, es van hipotecar per comprar una casa en una urbanització de Caldes de Malavella. Ella netejava escales i ell treballava al sector de la construcció. Entre tots dos, cobraven prop de 3.000

euros i hipotecar-se els semblava la cosa més natural del món. Des de fa quatre anys, però, els seus ingressos s'han reduït de manera dràstica i amb prou feines poden pagar el menjar i la benzina que necessiten per desplaçar-se.

Endesa els va tallar la llum després de tres rebuts impagats i Prodaisa, una companyia privada que gestiona l'aigua a diversos municipis de la província de Girona, va fer el mateix uns mesos més tard. Des de llavors, la vida de l'Aurora

i el José s'ha convertit en un calvari. Per escalfar la caldera utilitzen un generador elèctric que funciona amb benzina. El problema és que fa molt soroll i el veïnat es queixa. A més, la benzina és cara i, per tant, només poden engegar el generador una estona al dia. L'aigua, la van a buscar a una font de Sant Feliu de Guíxols, a vint quilòmetres de distància. Carreguen el cotxe amb garrafes de cinc litres i racionen l'aigua perquè duri tota la setmana.

L'Aurora confessa que la misèria li ha ensenyat moltes coses. Com que la nevera ja no funciona, ha après a conservar els aliments amb oli i amb greix, "com la meua iaia". D'aigua, no en malgasta ni una gota. Es dutxa amb una olla de sis litres que després aprofita per fregar el terra o per omplir el dipòsit del bany. "Ningú no sap el que és viure sense aigua. No ho valorem", explica l'Aurora.

UN CAMÍ SENSE RETORN

Les traves administratives i el cost de la reconexió són barreres infranquejables per les llars que volen recuperar els serveis bàsics. Endesa es va endur el comptador de casa l'Aurora fa un any. Per tornar-lo a instal·lar, cal demanar una cèdula d'habitabilitat i certificar que la instal·lació elèctrica està en bones condicions. Tot plegat pot costar més de 500 euros. Les companyies d'aigua, per la seva banda, aprofiten les reconexions per fer calaix. A l'Aurora i el José, els han tallat l'aigua dues vegades. La primera reconexió va costar 43 euros. La segona, 140. En un any, Prodaisa ha encarat aquesta gestió un 325%. Per si això fos poc, la companyia exigeix que l'Aurora i el José paguin el manteniment de les canonades durant els mesos que han passat sense aigua.

Totes les dificultats, afegides a l'encairament dels preus i la reducció de les ajudes públiques, empenyen moltes famílies a punxar les xarxes d'aigua i d'electricitat. L'Aurora, que assisteix regularment a les assemblees de la PAH de Girona, assegura que això és el que fa la majoria de gent que es troba en aquesta situació. Ara bé, obtenir l'aigua i la llum de manera il·legal requereix certs coneixements tècnics que no estan a l'abast de tothom. I no només això. Per saltar-se la llei, cal superar conviccions morals molt fermes. L'Aurora, per exemple, es nega en rodó a robar l'aigua i la llum: "Jo només vull tenir una vida normal", es lamenta.

Aquesta és l'única font pública que funciona actualment a Salt / PAU CASACUBERTA

SENSE FONTS

Les empreses privades són les principals responsables dels talls d'aigua que es produeixen a Catalunya. Però també hi ha casos més enrevessats, com el de la Yolanda, una noia de 35 anys que ha passat sis mesos sense aigua. La Yolanda viu a la Sagrada Família, una comunitat de Salt que extreu l'aigua d'un pou natural. El pou és propietat de l'Agència Catalana de l'Aigua, que en cedeix l'explotació a la comunitat a canvi d'una quota anual.

Moltes residents de la Sagrada Família són pobres i no poden pagar el rebut de la comunitat, que inclou l'aigua i altres despeses corrents. El president de la comunitat no dubta ni un segon a tallar l'aigua de les persones que no tenen els pagaments al corrent. Quan algú no paga el rebut, com la Yolanda, ell mateix tanca la clau de pas i s'endú el comptador. La Yolanda no va aconseguir recuperar el subministrament d'aigua fins que la PAH hi va intercedir i va forçar una negociació amb el president de la comunitat.

Mentre va durar el tall, Yolanda havia de caminar cada dia sis quilòmetres per trobar aigua

Mentre va durar el tall, la Yolanda havia de caminar cada dia sis quilòmetres per trobar aigua. A Salt, totes les fonts públiques estan tancades des de fa quatre anys. L'única que funciona es troba als afores del poble, en una àrea d'esbarjo. L'alcalde, Jaume Torramadé (CiU), justifica la decisió amb arguments sanitaris que no convencen la PAH ni altres col·lectius crítics. Segons sembla, part del veïnat utilitzava les fonts per netejar-se els peus i això amenaçava la salut pública. Aquest raonament, però, obvia que, amb les fonts tancades, les famílies opten per emmagatzemar l'aigua en recipients de plàstic durant setmanes senceres, amb el risc que hi apareguin bacteris. D'altra banda, acusen l'alcalde d'haver fet una maniobra hipòcrita per esborrar l'estampa de les garrafes a les fonts del poble. ◀

Yolanda és una veïna de Salt que ha passat sis mesos sense aigua a la seva llar / PAU CASACUBERTA

La vulneració d'un dret humà

El bloc de pisos ocupat per la PAH a Salt també ha tingut molts problemes amb el subministrament d'aigua. L'estira-i-arrotonsa entre les famílies que viuen a l'edifici i la companyia d'aigües fa mesos que dura.

El mes de maig d'enguany, la companyia fins i tot va tapar la clau de pas amb formigó per evitar que es restablís el servei. Els operaris de l'empresa concessionària, el Servei d'Aigües de Girona, Salt i Sarrià de Ter van treballar de nit, mentre les habitacions de l'edifici dormien. L'endemà, les membres de la PAH van començar a retirar el ciment, però, abans que poguessin acabar, dos operaris de l'empresa, acompanyats d'efectius dels Mossos d'Esquadra i la policia local, van impedir-ho. Gràcies a la solidaritat que ha conreat la PAH a la ciutat, part del veïnat i simpatitzants es van atansar a l'edifici, van trencar el cordó policial i es van asseure sobre la tapa en senyal de desobediència.

Membres de la PAH van aturar un dels múltiples intents de tallar l'aigua al bloc ocupat de Salt el mes de maig / P. CASACUBERTA

Cop psicològic

Que et tallin la llum o l'aigua és un cop psicològic devastador. Per les persones afectades, implica un canvi d'hàbits radical. De sobte, les prioritats són unes altres: buscar un lloc on dutxar-se, vigilar que els aliments no es facin malbé, assegurar-se que hi ha una font propera... La vida esdevé pura supervivència i es perd ràpidament el contacte amb l'entorn social, que té unes preocupacions molt diferents. En un procés similar al que passen les persones desnonades, la pèrdua de la llum i l'aigua destrueix els vincles socials i pot arribar a afavorir l'aparició de patologies mentals.

L'Aurora, per exemple, ja fa mesos que es medica per una depressió. Al principi, ni tan sols volia sortir de casa. Passava dies sencres asseguda en un sofà, a les fosques. Segons els psicòlegs, aquest estat de prostració genera

tristesa i ve acompanyat d'una ansietat que provoca por. L'aïllament i l'entrada silenciosa a la misèria duen a situacions d'angoixa on les persones no veuen la llum al final del túnel. Les dades parlen per si soles i relacionen la crisi amb els suïcidis: l'Institut de Medicina Legal de Catalunya (veure DIRECTA 308) xifra l'augment de morts autoinfringides el 2011 en un 11% respecte al 2010.

Malgrat tot, hi ha persones que aconsegueixen restablir el vincle social gràcies a plataformes com la PAH. L'Aurora és una d'elles. De mica en mica, "com un dol", ha assumit la nova situació. Un factor decisiu per recuperar l'autoestima ha estat la comunicació amb altres persones afectades. I ella assenyala la PAH com a responsable del seu benestar anímic: "La plataforma m'ha tornat la vida", afirma.

CARA A CARA

On és la classe obrera?

A principis del segle XXI, ens podem preguntar si el conflicte de classe segueix els mateixos paràmetres que fa cinquanta anys; si davant les noves armes del capital i les noves formes de generar valor, la lluita obrera continua sent vigent. On és, avui, la classe treballadora organitzada? Què vol dir, avui ser *obrer*? Hem de continuar pensant en la fàbrica, antic nucli del món del treball, com a espai de conflicte?

Tot canvia, l'esperit roman

Jorge Moruno Danzi Sociòleg i autor del bloc larevueltadelasneuronas.com

@jorgemoruno

La classe obrera no desapareix entre el proletariat multitudinari, ocupa el seu lloc dins d'aquest. L'extracció de plusvàlua s'amplia més enllà dels límits de la fàbrica, ja que, avui, tot l'espai i el temps de la vida sotmesa al *tempo* capitalista és fàbrica. Quan diem crisi de la societat salarial, no diem que desaparegui l'existència del salari, ja que el salari existeix des de molt abans que existís la societat salarial: la paraula ve de Roma, també la de proletariat. És la crisi d'un model laboral incapaç d'integrar cada cop més porcions de la població per la via del salari. Com menys ocupació hi ha, més es treballa; no només perquè els que sí que tenen feina treballin més temps, vegin allargades les seves jornades i reduïts els seus drets, sinó, sobretot, per la transformació de la relació entre ocupació i feina: la dimensió productiva de la cooperació social que té lloc fora de les jornades laborals és massa àmplia; tant, que es converteix en la base i el punt de partida del que després es desenvolupa a l'ocupació.

A principis del segle XX, als precaris intermitents, els obligaven a entrar en la regulació laboral; ara, ens expulsen d'ella

La història del treball ja ha conegut atur i pauperisme, però parlem de temps diferents. A principis del segle XX, als precaris intermitents, els obligaven a entrar en la regulació laboral; ara, ens expulsen d'ella. El capitalisme és una relació social que tendeix a estendre's i a intensificar-se en aquelles zones i aspectes de la vida humana on, fins ara, no havia arribat. Culmina aquest procés on el conjunt de la vida ha estat subsumit dins del que anomenariem empresa-món. Ja no

existeix quelcom que habiti *fora*, una altra possibilitat ni un altre imaginari que pugui situar-se al marge de la relació amb l'empresa-món. El 89 és el 68 invertit, l'alegria convertida en publicitat, el conflicte en governança, l'ambició en la recerca de l'èxit empresarial, els vincles socials en *coaching* i autoajuda. La possibilitat de pensar el món està totalitzada per la patent de l'empresa-món, capaç d'incloure tot el ventall de la diversitat i la pluralitat humana sota un mateix paraigües: el de la propietat privada. No és només el temps de la jornada laboral, és l'oci, el saber, els somnis, les emocions, la comunicació, la manera de pensar el que pensem, res no s'escapa del capitalisme normalitzat com l'estat natural de la vida. La vida adopta la textura de l'empresa. Lluitar contra la figura de l'emprenedor entès com a *nomos* comunitari passa per ubicar l'antagonisme des de dins i contra l'empresa-món, dins i fora de l'ocupació. Repartir l'or i el temps perquè el temps deixi de ser or. El capital ha segregat la qualitat comunista de la cooperació. Siguen l'Alien que s'incuba al seu interior. ◀

/ EULÀLIA CORBELLA

Frank Sobotka i el postfordisme

Nega

Los Chikos del Maíz

@chikosdelmaiz

Deia un afligit Frank Sobotka, carismàtic líder sindical a *The Wire* que es veu abocat al contraban portuari per mantenir a flotació el sindicat d'estibadors: "En aquest país, solíem fabricar coses". Seria un estúpid el que s'entestés a negar que, d'ençà de 1973, tant el món del treball com la composició de la classe obrera han patit transformacions importants en les seves estructures i natura. Resulta obvi que aquestes transformacions s'han orientat a pauperitzar i precaritzar les condicions laborals i, amb això, la vida dels assalariat: a grans trets, hem vist com els sous es congelaven o descendien, les hores de treball augmentaven i el consens post-Segona Guerra Mundial (materialitzat en l'anomenat Estat del benestar) s'esmicolava.

Els grans relats ja no servien, la idea de revolució era un anacronisme i la postmodernitat, la reina indiscutible del ball. I després de la postmodernitat, el terme *post* va inundar cada centímetre de la vida política i cultural. Teníem postfordisme, posthistòria, postpolítica, postfeinisme, posttelevisió. Fins i tot (valga'm Déu) postmaterialisme. I els treballadors? Com acostuma a passar en aquests casos, van ser els que van pagar la barra de la festa. I això

que no els va donar temps a beure's ni un trist gintònic. Amb el pes de la producció i la fàbrica traslladada al sud-est asiàtic, els països *terciaritzaven* i el sector serveis es convertia en hegemònic. Que la fàbrica (ara a la Xina o a Bangladesh) desaparegués dels nostres paisatges va ser l'excusa perfecta per sentenciar que la classe obrera havia desaparegut o, en tot cas, que la seva transformació havia estat tan brutal que parlar en termes de *classe obrera* o *proletariat* resultava anacrònic o passat de moda. Nomes existien teleoperadors o informàtics, col·lectius que es convertien en la perfecta trampa i comodí per justificar la nul·la resposta a la brutal contraofensiva neoliberal: no hi ha tradició de lluita, no hi ha tradició sindical i, per tant, les velles eines com el partit o el sindicat han quedat obsoletes.

Que la fàbrica desaparegués dels nostres paisatges va ser l'excusa perfecta per sentenciar que la classe obrera havia desaparegut

Fa uns mesos, va succeir quelcom realment insòlit: per primer cop, un col·lectiu d'informàtics, treballadors de l'empresa HP, va fer vaga i va aconseguir una victòria (parcial) en l'àmbit laboral estrictament postobrerista. I ho va fer sense complexes reformulacions fins a l'infinit, sense reinencions teòriques; ho va fer organitzant-se en un sindicat de classe (CGT) i anant a la vaga de manera massiva i indefinida. És clar que aquests informàtics es consideraven ells mateixos *obres del teclat*. Potser el que falla no són les eines sinó les persones. Potser fan falta més Sobotkas. ◀

PERSPECTIVA

Emmirallats en el model bàltic

Francesc Serra i Massansalvador
Professor de Relacions Internacionals a la UAB
@La_Directa

D'ençà de la recent campanya de promoció de la Via Catalana s'ha tornat a parlar, i força, del model bàltic per al nacionalisme català. En part això es deu al precedent que va significar la Via Bàltica de 1989 per a la iniciativa catalana, en part pel miratge de l'èxit d'un model que, a priori, presentava més dificultats que no el català d'assolir les seves fites. Aquestes comparacions han vingut atacades per les tímidas reaccions de simpatia cap al procés català des d'instàncies oficials o oficines de Lituània o Letònia. Tanmateix, caldria fer un cop d'ull més intens per comprovar que, un cop més, tota comparació és odiosa i que l'emmirallament amb models socials, culturals i polítics ben diferents ens pot dur per camins ben perillosos. És ben cert que els ciutadans de les repúbliques bàltiques es van llençar a les carreteres l'agost de 1989, fent front al poderós Estat soviètic i mostrant al món el seu anhel de recuperar unes independències violentament arrabassades. El mèrit i el valor d'aquells centenars de milers de persones és inqüestionable, com ho és la pulcritud i el caràcter pacífic que va dur aquells països, dos anys des-

prés, a recuperar les seves independències. Tanmateix, cal apuntar que, ja des del començament, aquests països van desenvolupar unes estratègies defensives destinades a preservar la presència i el lideratge de les seves ètnies "autòctones" en els Estats novament recuperats. Com a conseqüència, els habitants d'aquests països d'origen diferent a les ètnies principals respectives, principalment russos, s'han vist relegats a una posició secundària i, sovint, privats de ciutadania en els nous Estats. Les polítiques discriminatòries i el creixement d'un sentiment

Els països bàltics van desenvolupar unes estratègies destinades a preservar el lideratge de les seves ètnies "autòctones" en els Estats recuperats

nacionalista excloent van dur ben aviat a pressions internacionals per suavitzar aquestes polítiques, principalment des de Rússia, però també des del Consell d'Europa, l'OSCE i la Unió Europea. Lituània, amb un pes de les minories relativament baix (prop del 20% de la població) va cedir aviat i va concedir la ciutadania a tots els habitants del país, mentre que Estònia i Letònia, on els "no

autòctons" eren entre el 35 i el 50% de la població, han mostrat més resistències. En el cas de Letònia, on la població eslava continua constituint un terç del total, és on les tensions són més agudes. Malgrat que l'any 1998 les lleis es van suavitzar i es va facilitar l'accés a la ciutadania dels russòfons, a partir de 2006 les pressions polítiques i socials s'han aguditzat i la integració legal d'aquesta minoria s'ha vist dificultada. Actualment el 14% dels habitants de Letònia i 16% dels d'Estònia (més de mig milió de persones en total) no gaudeixen de la ciutadania del país on han viscut durant força dècades. Això comporta un greu problema legal i la perpetuació d'unes divisions socials no exemptes de tensió. En els darrers anys aquesta tensió ha crescut, amb una creixent demanda per part dels russòfons del reconeixement de drets lingüístics i culturals, demanda en general ignorada per les administracions i les societats majoritàries (el referèndum per la cooficialitat del rus a Letònia de 2012 va obtenir un 25% de vots a favor). D'altra banda, el sentiment nacionalista extrem de part de la societat letona a menat al creixement de grups de l'extrema dreta i a una preocupant i creixent reivindicació de la històrica aliança de sectors del nacionalisme letó amb el nazisme. Seria bo prendre nota del que hauriem d'evitar en els models que admirem, especialment tot allò que poden tenir d'excloent i històricament aberrant. ◀

/ PERE TUBERT

CANVI DE RUMB

Lluitant pel taxi entre totes

Luis Bergel
Taxista
@La_Directa

La meua acreditació de taxista es remunta a 1984. Des de llavors, com treballador autònom, no he parat de lluitar per aconseguir una feina digna i una jornada laboral com a tal. Milito a la secció sindical del ram del taxi de la CNT-AIT i ho faig des dels anys vuitanta. La meua manera d'entendre l'organització i la lluita és, en bona mesura, compartida amb les companyes i els companys de la secció. Ja estem fins als nassos de *sindicalistes* de tots els colors que, darrere d'unes sigles, amaguen gesterories i serveis de tot tipus amb l'objectiu de treure'ns diners i rebre subvencions; de sindicats corporatistes que només arriben a mirar-se el melic; de la farsa de les eleccions al taxi, que només serveixen perquè els líders, després, ens acabin venent. Uns líders que es passen pel forro (al dictat de l'Institut Metropolità del Taxi i dels empresaris) el que tria el sector en una consulta i no són capaços de donar suport a les decisions preses pel conjunt de les treballadores i els treballadors. Unes eleccions que només serveixen perquè l'esmentat Institut posi el collaret a aquests *sindicalistes* i per tenir-los ben lligadets. Uns líders que, sense consultar el col·lectiu, signen qualsevol acord, qualsevol cosa, que l'administració els posi al davant, oferint la *representati-*

Estem fins als nassos de líders que, sense consultar el col·lectiu, signen qualsevol acord, qualsevol cosa, que l'administració els posi al davant, oferint la representativitat i deixant-nos tots plegats a l'estacada

tat i deixant-nos tots plegats a l'estacada. Des de la Secció Sindical del taxi de la Confederació Nacional del Treball-Asociació Internacional de Treballadors, no delegarem les nostres decisions -preses entre tots a l'assemblea- en res ni en ningú. Entre totes i tots, basant-nos en el suport mutu, les posarem en marxa per dur-les a terme. Perquè som nosaltres els que, dia a dia, posem en marxa el nostre treball. Per un treball digne, sostenible i de qualitat. ◀

La vaga feta dignitat

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra, 08014 Barcelona**. L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

El dret a l'avortament, patrimoni de tots

Jordi Giró

President de la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC)

La contrareforma que està gestant el PP sobre el dret a l'avortament -capitanjada pel ministre de Justícia- i que, segons l'agenda, ha de ser aprovada els propers mesos, suposa un retrocés històric dels drets i les llibertats de gairebé 30 anys. A la pràctica, les dones perdran el dret a interrompre l'embaràs durant les primeres catorze setmanes sense haver de justificar la decisió amb un motiu reconegut legalment. A més, aquest canvi imminent de la llei eliminarà el supòsit d'avortament per malformació fetal -un dret fins i tot protegit pel Consell d'Europa, que formava part d'uns dels supòsits contemplats a la llei de l'avortament de 1985- i també

suprimirà el dret de les noies de setze i disset anys d'avortar sense consentiment dels pares i les mares.

Davant d'un debat que obre moltes esquerdes en molts àmbits, en aquest cas, també cal parlar del dret a decidir, en auge avui dia; el dret de les veïnes a decidir si volen ser mares o no, si volen avortar -les que ho creguin convenient- o no. I, en tots els casos, el dret a poder gaudir d'una assistència sanitària gratuïta, tant si l'embaràs es vol tirar endavant com no. El moviment veïnàl, a través de les seves històriques vocalies de les dones, ha aportat uns beneficis immensos a tots els barris: una sanitat pública que ha normalitzat els centres de salut reproductiva per a tots i totes, perquè la salut sexual, la cura i la criança dels fills i les filles és patrimoni de tots i totes i no només de les dones.

Per tant, des de la CONFAVC, m'agradaria esporonar totes les associacions de veïns del territori a unir-nos a les mobilitzacions que estan preparant diverses organitzacions feministes i vocalies de dones pel 28 de setembre per aturar aquesta contrareforma del govern central. ◀

Irene Jaume

@La_Directa

L'estiu, a Mallorca, ha estat diferent enguany. En ple mes d'agost, quan sembla que tothom desapareix i els turistes prenen l'illa, els i les docents anunciaren respondre a la guerra. Assemblees de centenars de persones en ple agost? A les Illes? El territori amb més paciència quadrada per habitat? Sí, és possible. En tenim molta, de paciència. Fins que se'ns acaba.

Bauzá, Camps i Estarellas han desplegat el seu arsenal d'armes per menystenir i menysprear el col·lectiu docent: repressió, manipulació i autoritarisme convertit en decret llei. Són gens nostàlgica del passat i pensen que la seva majoria absoluta (però silenciosa) els legitima per destruir tot un model educatiu*. Amb el

que no comptaven, però, era amb l'auto-organització de les docents, la pressió de les bases sindicals i, sobretot, la solidaritat de les famílies, les alumnes i la població en general, que des de fa més d'una setmana es mobilitzen perquè l'aturada sigui possible.

El (des)govern Bauzá mai no acceptarà la rotunda derrota que ha suposat aquesta vaga per al seu partit i la seva legislatura absoluta. Fer-ho seria acceptar la victòria de la dignitat docent i el coratge popular d'unes Illes petites, però valentes, que prenen la seva primavera a les portes de la tardor. ◀

* A les últimes eleccions municipals i autonòmiques, a les Illes, 752.215 persones tenien dret de vot. D'aquestes, 189.021 [un 25,1% del total] van decidir votar el PP. Perquè tenguem en compte de quines majories parlen.

COM S'HA FET

Aquesta setmana anunciem una xerrada i una reunió. La xerrada serà el 27 de setembre a les 19:30 a l'Ateneu Vilanoví, a Vilanova del Penedès. Sota el títol 'Mitjans de comunicació com a eina de transformació social', hi som convidades la DIRECTA i la Xarxa Penedès. La reunió serà el 25 de setembre a les 19 a l'Ateneu Llibertari Alomà, a Tarragona. Es tracta d'una reunió de treball en la que "subscriptores del Camp van quedar de tornar-se a reunir per tal de consolidar el treball al voltant de la coresponsalia del Camp". Segons ens escriuen des de la coresponsalia, "Els punts que s'hi tractaran són: dubtes i preguntes del treball de la DIRECTA, agenda temàtica

i noticiosa i coordinació de la coresponsalí". Podeu apropar-vos a aquesta o a qualsevol altra reunió de la DIRECTA si us interessa participar-hi. D'altra banda, fem una salutació que s'ens havia passat fa tres números degut a l'estrès postvacacional. Salutem al Joan Andreu, que deixa la tasca de transportista de la DIRECTA perquè està a punt de ser pare i salutem també a la protagonista del fet, l'Estel, antiga coordinadora d'Expressions. Que us vagi molt bé! Finalment, donem la benvinguda al Jaki, que substitueix el Joan Andreu en la dura i sovint ignorada tasca de moure premsa alternativa carretera amunt i carretera avall cada dimecres. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ SEISDEDOS

- M'han contagiat el feixisme!

FE D'ERRADES

- L'entitat organitzadora del Festival Internacional de Curtmetratge Documental de Girona (Festidok) és l'associació La Guerilla Comunicacional.

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Depòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

- Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscriptions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

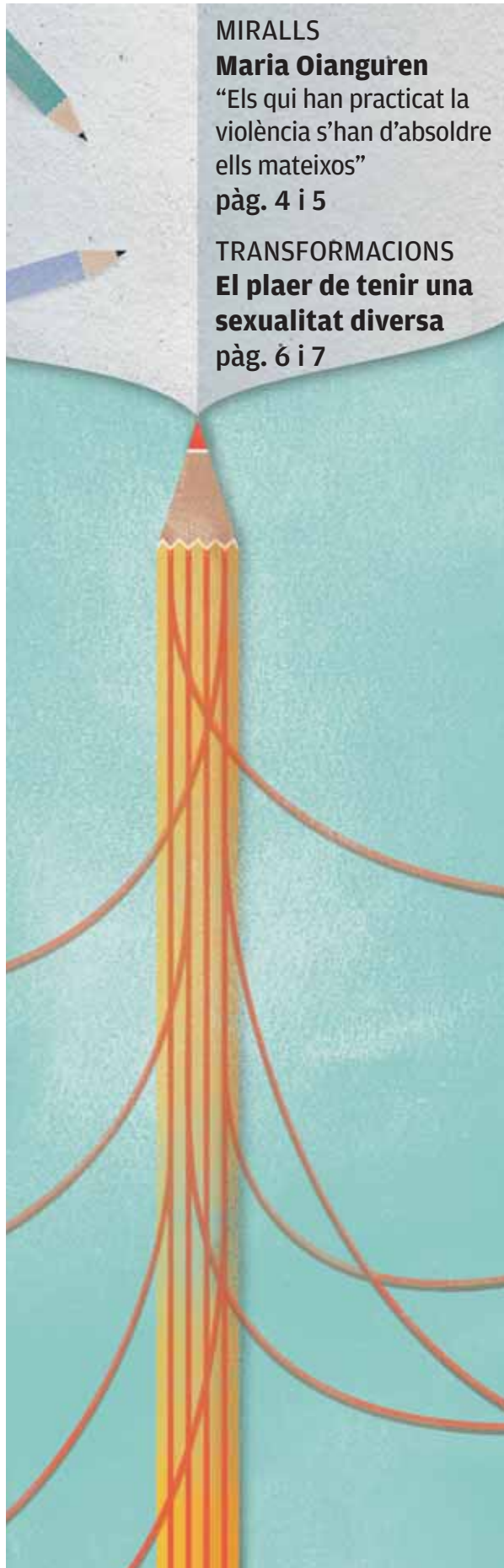
QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font Així
Quaderns d'Illacrua quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso
Expressions Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata
Barri Internet Hibai Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS** i **DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Téllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDÀ: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 24

MIRALLS

Maria Oianguren

“Els qui han practicat la violència s’han d’absoldre ells mateixos”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

El plaer de tenir una sexualitat diversa

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrúa 164

DIRECTA 331
25 de setembre de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Lucía Piglapochi

A FONTS | UN CAMÍ CAP A LA RUPTURA

El perquè del Procés Constituent

El Procés Constituent a Catalunya, impulsat per Arcadi Oliveres i Teresa Forcadès, és una de les respostes articulades davant una crisi oberta que no tan sols té relació amb l'economia, sinó també amb l'articulació de les relacions establertes en l'àmbit polític, social i cultural. Més enllà dels reptes particulars d'aquest procés, com el d'arribar a tots els sectors de la població o la necessitat o no de lideratges, l'article aprofundeix sobre què és un procés constituent i s'endinsa en els motius que hi condueixen.

Montse Sòria
afons@setmanaridirecta.cat

L'anomenada crisi financera i econòmica –o estafa, en termes més reals i transparents– ha evidenciat l'ordre de desigualtats socials que implica el sistema capitalista. Abans de 2008, les veus crítiques amb aquest sistema econòmic ja intentaven fer-se escoltar per mostrar les contradiccions que genera per als interessos de l'ésser humà i avisar d'un futur incert davant la imposició de les polítiques neoliberals.

L'antropòloga madrilenya Yayo Herrero, membre d'Ecologistas en Acción, explica: “Paradoxalment, les societats capitalistes han declarat la guerra a la natura i els cossos de les persones”. I afegeix: “El capitalisme no parla de necessitats, sinó que parla de demandes”. Per sobre de les persones, trobem una espècie d'ens eteri que anomenem *mercat*. Aquest mercat acumula poder i l'exerceix marcant les directrius de la nostra quotidianitat. Ho traduïm tot a un valor de canvi monetari i decidim en funció de l'eficiència i l'eficàcia. Som flexibles, canviants i fluctuants en funció d'uns interessos que estan marcats pel mercat. Tanmateix, l'individualisme ens condiciona el camí conjunt, ja que, com diu la mateixa Herrero, “al sistema, el que l'espanta és la capacitat de fer coses en conjunt”.

Però, qui és aquest mercat? Definitivament, no és ningú específicament, però sí que es podria dir que és un conjunt de relacions –no només econòmiques, sinó també polítiques, socials i culturals– que hem anat construint i mantenint al llarg del temps. Més enllà d'aquest mercat, la nostra societat és un sistema de relacions que acull altres subsistemes relacionals:

l'econòmic, el social, el polític i el cultural. Aquests subsistemes modelen, defineixen i organitzen la nostra realitat, tant ulls enfora com ulls endins, ja que no només condicionen les nostres pràctiques, sinó també la nostra manera de pensar.

Aquests subsistemes també estableixen relacions entre ells. Per exemple, les classes socials no existeixen per si soles, sinó que s'expliquen perquè caracteritzen un sistema social, són creades per un sistema econòmic, permeses per un sistema polític i legitimades per un sistema cultural en termes generals.

Un procés constituent implica mirar cap endavant partint del nostre model i de la conjuntura actual i fer-ho establint ponts i sinergies i construint formes alternatives de pensament i d'acció

En química, si després de barrejar algunes substàncies no les podem recuperar per mitjans físics, és perquè s'ha produït una reacció química i, per tant, les substàncies han perdut la seva identitat i han format compostos nous. De la mateixa manera, una societat no és mai una suma d'individus, sinó un sistema de relacions socials. Així doncs, els individus es barregen i estableixen relacions econòmiques, polítiques, socials i culturals que conformen dinàmiques noves. La diferència és que no estudiem substàncies, sinó

persones i aquestes persones tenen identitats que canvien, però no s'anul·len. Aquí rau la nostra complexitat.

Les persones són éssers racionals, però també emocionals i viuen en estructures organitzatives, però també es veuen afectades per conjuntures. De fet, el sociòleg francès Raymond Boudon, mort l'abril d'enguany any, explicava a la seva obra *La place du désordre: critique des théories du changement social*: "Els elements estructurals són rarament determinants per si mateixos. La seva acció sempre es barreja amb la d'elements institucionals o conjunturals". En aquest marc, intervenir en la nostra societat i promoure el canvi no resulta gens fàcil.

Tenint en compte la interdependència entre els elements descrits, no es pot assolir un nou model polític, econòmic i social si no s'incideix en l'àmbit cultural, fet que no sempre es destaca. És per això que el capitalisme es legitima i es reforça pel seu armament ideològic. El periodista, filòsof i escriptor Josep Ramoneda fa referència a l'hegemonia ideològica del capitalisme al diàleg *Cap a un procés constituent?* de la Fundació Nous Horitzons: "Quan, el 2008, va esclatar la crisi i era manifest que era una crisi no conjuntural, sinó sistèmica, del capitalisme, l'esquerreta, a Europa, ni hi era ni se l'esperava. Alguna cosa s'havia fet malament durant tot aquell temps. I em sembla que aquesta cosa era haver-se deixat atrapar per l'hegemonia ideològica que es va anar imposant a partir de finals dels anys setanta".

Incidir en la nostra manera de pensar per poder incidir en les nostres decisions i accions esdevé primordial. Per iniciar o continuar el camí cap al canvi, hem d'alimentar les consciències, tant les individuals com la col·lectiva. Cal una ruptura radical amb el model econòmic, polític i social, segons explica l'economista Arcadi Oliveres en el marc de la iniciativa ciutadana del Procés Constituent a Catalunya: "Som rupturistes, no volem una reforma. Algú dirà que és utòpic i probablement ho deu ser (...) El model que estem vivint actualment ja no val per res".

Una reforma total de la constitució està reservada als poders constituïts, és a dir, el Congrés, el Senat, el govern i les assemblees de les comunitats autònomes

Oliveres, professor d'Economia Aplicada a la Universitat Autònoma de Barcelona i president de Justícia i Pau, titlla la reforma "d'important", "seriosa" i "a fons". I afegeix: "El que va dir el senyor Sarkozy fa cinc anys, que es refundaria el capitalisme, no té cap tipus de sentit, s'ha d'enfonsar i prou. És un sistema criminal, és un sistema assassí i podríem dir-ne moltes coses més. Els exèrcits han de deixar d'existir i prou. I s'ha de tenir una cura extraordinària del medi ambient i prou. S'han d'adoptar aquestes postures en relació amb aquests temes".

En aquesta línia, el cofundador de la plataforma internacional ATTAC, ideòleg de la Teoria del bé Comú i professor d'Economia de la Universitat de Viena, Cristian Felber, afirma que el sistema econòmic mundial viola frontalment els valors democràtics bàsics. En el cas de l'Estat espanyol, Gerardo Pisarello, professor de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona i vicepresident de l'Observatori DESC, afirma que l'ordre institucional existent està orientat "gairebé de manera exclusiva al pagament del deute", un sistema que ha fet paleses "moltes de les mancances i renúncies heretades de la transició, que darrerament s'han agreujat des del punt de vista social, però també des del democràtic".

En definitiva, tenim una crisi oberta que no tan sols és econòmica, sinó que també es vincula amb l'articulació de les relacions establertes en l'àmbit polític, social i cultural. La democràcia es qüestiona, les transnacionals acumulen poder, les decisions polítiques es prenen lluny de les necessitats reals de la ciutadania, la crisi energètica omple notícies i debats, la pobresa es multiplica i la riquesa es concentra, la ideologia dominant impregna el pensament i el comportament de la nostra societat i les desigualtats es reproduïxen, de la mà d'un sistema educatiu canviant on les esclertes no deixen de ser-ho mai.

Cap al canvi, el procés constituent

Josep Ramoneda afirma: "Hem de saber que, si no som capaços de fer un procés constituent contra el règim, el règim acabarà amb nosaltres". Com deia Antonio Gramsci, el temps s'esgota, però, sovint, contra el pessimisme de la raó, tenim l'optimisme de la voluntat. Així doncs, moltes persones ja es mobilitzen per aclarir com podem tirar endavant plegades aquest procés.

La paraula *procés* ve del llatí *processus*, que significa avançament, marxa i desenvolupament. Prové del verb *procedere*, que implica haver avançat a partir d'alguna cosa. *Procedere* es compon de *pro* (cap endavant) i *cedere* (caminar, marxar, retirar-se i ceder). La paraula *constituïr* ve del llatí *constituere*, formada pel prefix *con* (reunió i convergència) i del verb *statuere* (establir).

Un procés constituent, doncs, implica mirar cap endavant partint del nostre model (polític, econòmic, social i cultural) i de la conjuntura actual que ens afecta i, també, implica fer-ho establint punts i sinergies, unint els punts comuns i construint formes alternatives de pensament i d'acció.

Un procés constituent no és una reforma constitucional, ja que no tan sols comporta canvis puntuals en els articles d'una constitució, sinó que implica un canvi profund capaç

de qüestionar la mateixa constitució. Comporta un canvi constitucional impulsat per la ciutadania, si es vol disposar de legitimitat democràtica, tal com indica Roberto Viciano, membre de CEPS, catedràtic de Dret Constitucional a la Universitat de València i assessor dels processos constitucionals populars a l'Amèrica Llatina.

En tot cas, Viciano explica que una reforma total de la constitució està reservada als poders constituïts, és a dir, el Congrés, el Senat, el govern i les assemblees de les comunitats autònomes (article 167 de la Constitució espanyola). El poble està impossibilitat per promoure qualsevol reforma del text, curiosament, un instrument de limitació del poder. Aquest fet limita les possibilitats de canvi, ja que els partits majoritaris difícilment promouran aquesta mena de reforma.

Tanmateix, existeix la possibilitat de convocar una assemblea constituent, no menys afectada per certes dificultats. El procés per convocar-la implicaria celebrar un referèndum consultiu promogut pel president del govern o bé l'aprovació d'una llei orgànica que regulés el procediment d'aquesta assemblea, segons Viciano.

Josep Ramoneda: "Hem de saber que, si no som capaços de fer un procés constituent contra el règim, el règim acabarà amb nosaltres"

En tot cas, la dificultat principal no resideix en com es convoca una assemblea constituent, "sinó en com s'articula una majoria social que estigui disposada a canviar la classe política amb el seu vot", afegeix Viciano. Una majoria que "substitueixi l'actual classe política als òrgans de poder públics per una de nova que tingui com a nord l'autèntica voluntat popular".

Aquesta idea recorda la importància d'incidir en l'imaginari col·lectiu de la nostra societat, en la nostra manera de pensar i concebre la realitat, per canviar les nostres accions i comportaments.

La crida de Forcades i Oliveres

El 10 d'abril de 2013, Arcadi Oliveres i la monja benedictina i metgessa Teresa Forcades van presentar la necessitat d'impulsar un procés constituent al programa *Singulars* de TV3. El primer objectiu d'aquest procés és convertir la iniciativa en un moviment social per conformar una candidatura unitària i popular per a les properes eleccions al Parlament de Catalunya. L'objectiu últim és preparar un "canvi de model polític, econòmic i social".

L'acció Encerclen La Caixa va reunir prop de 4.000 persones durant la darrera Diada
-
Ramon Fornell

Aquesta candidatura hauria de treballar per l'establiment d'una assemblea constituent amb la finalitat d'elaborar una Constitució nova en el marc d'una república catalana. En definitiva, la proposta busca el canvi. Un canvi de model que reformuli les bases de les estructures establertes en l'àmbit econòmic, polític i social, sense oblidar l'àmbit cultural, que, com s'ha justificat anteriorment, és important.

Oliveres, assegut al seu despatx de Justícia i Pau de Barcelona, recorda els inicis de tot plegat: "La Teresa i jo ja fa uns quants anys que anem pel món explicant coses i hem parlat molt (...) Quan acabes d'una xerrada, sempre hi ha algú que et diu que li agrada o no li agrada, però ningú no es posa mans a l'obra".

Actualment, la proposta del Procés Constituent va donant voltes, amb moltes ganes, per tot Catalunya. La idea és engrascar diverses persones i organitzacions a sumar-hi forces. Segons Oliveres: "Hi ha tres grups de gent que podrien estar-hi interessats: els indignats, tota la gent de plataformes (ja sigui per l'aigua, contra els transgènics, per l'habitatge, etc.) i els partits d'esquerres que mostren la seva disconformitat amb el procés actual".

Quan es fa referència al paper dels partits polítics, el president de Justícia i Pau destaca: "Volem fer acció política i no de partit; una tasca d'unió i no de divisió". I afirma: "No tots els partits són iguals. Es podria constituir una majoria social".

Amb una visió inclusiva, s'entén que existeix una varietat d'agents que

fa temps que parlen de la necessitat d'engegar un procés de canvi profund, que disposen de certa experiència –tant en l'àmbit de la reflexió com de l'acció– i que poden compartir les mesures que cal desenvolupar en el marc d'un Procés Constituent, com s'especifica al manifest de la iniciativa.

Un dels reptes del Procés Constituent català és aconseguir que aquests grups puguin conformar una organització de tipus capil·lar i tinguin incidència en tota la població

Per treballar aquestes mesures, el mes de juliol d'enguany, es va organitzar una trobada, on es va aplicar una metodologia de treball basada en la teoria de l'*Open Space*. Segons recull el diari *Público*, aquesta metodologia no condueix a establir acords. No s'arriba a conclusions ni es voten posicions, solament es dialoga, en aquest cas, com es deia, sobre les diferents mesures recollides al manifest.

La feina de definir bé tot el contingut s'acompanya de la tasca de sumar veus i persones voluntàries per participar en aquesta iniciativa. Oliveres explica que la crida a participar en la iniciativa s'ha fet públicament: "El que nosaltres demanem és una cosa: que la gent que vulgui formar grups sigui

gent que, en general, ja compta amb un respecte social a casa seva, ja sigui perquè ha fet una campanya per l'aigua, contra el fracking o pel que sigui. Gent amb solvència, que s'integri als grups que ja existeixen. No volem que siguin bolets nous que apareixen a cada població, sinó aprofitar el teixit social que ja funciona".

El Procés Constituent ha recollit més de 43.000 de les 100.000 adhesions que volien aconseguir al setembre

La crisi actual no tan sols és econòmica, sinó que també es vincula amb l'articulació de les relacions establertes en l'àmbit polític, social i cultural

ROBERT BONET

Mentrestant, un dels reptes més importants és aconseguir que aquests grups puguin conformar una organització de tipus capil·lar i tinguin incidència en tots els sectors de la població. Malgrat que Oliveres i Forcades són personatges públics i mediàtics, el seu discurs no arriba a tothom, no només per manca de temps i recursos, sinó també pel format i el contingut del seu missatge no familiar a tots els sectors de la població. Un punt important és treballar des de l'acció local propera a la ciutadania per fer el missatge molt més entenedor arreu, ja que no tothom té les mateixes oportunitats per accedir a la informació ni els mateixos recursos per llegir-la quan disposa d'ella. Cal treballar l'acció educativa dels agents socialitzadors de la nostra societat des de tots els fronts possibles.

Una de la preguntes que es planteja és: Qui ha de liderar aquest Procés Constituent? De fet, li calen líders? Arcadi Oliveres és clar: "Ni la Teresa Forcades ni jo serem mai candidats. A mi, mai no m'han agradat els lideratges i, avui dia, amb tota la nova manera de

fer les coses digitalment, amb comunicacions constants, encara menys; ja no fa falta. Ho pots dir en forma de xarxa a molta gent i funciona".

Potser el problema no és qui lidera, sinó la forma d'aquest lideratge. Tradicionalment, els lideratges individuals han tingut molt pes, però, perquè les organitzacions perdurin, calen uns lideratges col·lectius que atorguin força a la iniciativa que defensen.

En tot cas, el debat sobre el Procés Constituent està obert a Catalunya, on el context de crisi econòmica ve acompanyat pel protagonisme del tema nacional en l'agenda política i mediàtica. Per això, Oliveres recorda: "Hi ha un element que és molt important i més d'una vegada m'ha costat discussions en certs àmbits. Si fem una transformació per deixar de tenir la fi d'Espanya i tenir l'enya de Catalunya i, enlloc de dues barres, tenir-ne quatre i prou, això no serveix per res. Hi ha d'haver algun contingut per a un Estat nou i, en aquest sentit, dins el moviment independentista, hi ha moltes discrepàncies".

S'inicia el curs i les incògnites són sobre la taula, però les ganes de canvi omplen el calendari d'actes sobre aquest Procés Constituent. Per ara, han recollit més de 43.000 de les 100.000 adhesions que volien aconseguir al setembre. L'acte Encerclem La Caixa, celebrat durant la darrera Diada, va reunir prop de 4.000 persones.

No se sap si aquesta iniciativa arribarà a tothom, si canviarà les consciències o condicionarà l'ordre de prioritats de la política institucional, però, com va dir Pasolini, "el millor de la vida és el passat, el present i el futur" i aquesta triple mirada temporal esdevé de vital importància per afrontar aquest repte anomenat Procés Constituent.

Teresa Forcades i Arcadi Oliveres volen engrascar persones i organitzacions a sumar-se al Procés Constituent

Enric Català

Maria Oianguren:

“Els qui han practicat la violència s’han d’absoldre ells mateixos, no esperar que ho faci la història”

Gernika és un dels bressols de la defensa dels drets humans i la identitat d'Euskal Herria. El municipi, situat a la comarca de Busturialdea, dins la reserva natural d'Urdaibai (Biscaia), reuneix la iconografia que ha donat cos i ànima al poble basc, representat per un roure imponent i la Casa de Juntas on els 'auzolans' (municipis) es reunien per escatir els problemes que més els vinculaven. En aquesta hospitalària població, destruïda el 1937 per l'aviació nazi en el marc de l'ofensiva feixista del general Franco, Maria Oianguren treballa per transformar la memòria en un motor d'iniciatives a favor de la pau i la reconciliació social. Llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació per la Universitat del País Basc-EHU, Oianguren presideix -des de l'any 2002- Gernika Gogoratuz, un centre d'investigació sorgit el 1987 a proposta de l'activista alemanya d'Els Verds Petra Kelly, que, amb motiu del cinquantè aniversari del bombardeig, va visitar la ciutat per reivindicar la creació d'un centre per la pau a la zona. Aquella idea, que el professor Juan Gutiérrez i altres acadèmiques van recollir poc després, ha donat lloc a un espai interdisciplinari que beu del treball desenvolupat en altres indrets del món. Des de Gernika Gogoratuz, Maria Oianguren aprofundeix la seva labor pedagògica i de recerca acadèmica, que ha esdevingut un mirall per a moltes comunitats que busquen abordar la memòria i resoldre democràticament els seus conflictes.

Alex Romaguera
miralls@setmanaridirecta.cat

Què dona peu a la creació del Centre d'investigació per la pau Gernika Gogoratuz (Recordant Gernika)?
Hi havia una tasca pendent respecte al bombardeig, que era recollir les veus que expliquen el tràgic succés. El primer estudi en aquesta línia, el publiquem l'any 1995 sota el títol *Memòria col·lectiva del bombardeig de Gernika*, resultat d'una recerca de cinc anys que inclou el testimoni oral de 80 persones. Un mitjà que dona valor a la paraula dels supervivents.

No es reconeixia prou la memòria oral?

Aleshores només es contemplava a França, Itàlia, Alemanya i els antics països de la Unió Soviètica. I el mateix pel que fa a les noves tècniques en resolució no violenta de conflictes, entre les quals trobem la negociació, la mediació i la facilitació. Tot plegat, ho integrem en la nostra metodologia científica. També la mediació en l'àmbit escolar, que posem en marxa gràcies a les experiències que ens arriben de les comunitats educatives nord-americanes. El treball, doncs, no sols enllaça la memòria amb la historiografia; també es vincula a àmbits com el simbòlic, el cultural o el socioeconòmic.

-

“El record d'una tragèdia ha de ser finit. Si no, correm el risc de perpetuar la victimització de la persona i que no visqui la quotidianitat de manera rica i variada”

-

Hi ha algun punt d'inflexió en la vostra trajectòria?

A partir de l'any 2.000, ens afegim a la reivindicació que expressa la tercera generació, els néts de les víctimes de la dictadura. Una tasca que, a més d'exhumar les fosses i recuperar els ossos, passa per la labor dels forenses a l'hora de restablir la veritat. Les entitats som la corretja de transmissió d'aquesta demanda, convençudes que el passat s'ha d'explicar degudament.

Fins ara, l'Estat espanyol s'han negat a reconèixer la seva implicació en el bombardeig de Gernika, ocorregut el 26 d'abril de 1937. Cal denunciar-ho?

Forma part del procés de reparació. I més respecte a Gernika, que ha esdevingut un altaveu únic per reivindicar els valors universals. Tant és així que, si bé l'atac va afectar la població del municipi, elements com el quadre de Picasso

o la mateixa narració dels fets ja pertanyen a la memòria col·lectiva internacional. En aquest sentit, la tasca de Gernika Gogoratuz no es limita a exigir la reparació, també potencia la riquesa simbòlica de Gernika amb l'objectiu que altres Gernikes tanquin els seus processos de dol. Precisament, gràcies a la repercussió del bombardeig, hem conegut l'atac que va patir la zona marroquina del Rif i altres ciutats.

El record d'aquestes massacres s'ha de tenir sempre present?

Ha de tenir un espai en la commemoració, però arriba un moment que cal superar el record per obrir esletxes d'oportunitat. Si no és finit, correm el risc de perpetuar la victimització de la persona i que no visqui la quotidianitat de manera rica i variada.

- Àlex Romaguera

Les preguntes han de mirar menys cap al passat?

El record s'ha de combinar amb la tasca d'aprofundir la convivència al segle XXI, abordant aspectes tan importants com la inclusió dels nouvinguts amb peu d'igualtat amb la resta de la població. Observant la immigració, a Gernika, vam adonar-nos que havíem de treballar la interculturalitat i altres pilars d'una societat democràtica. Aquest canvi de paradigma, el plantejarem a l'estudi *Des del lloc en què visc*, que val per Gernika i per qualsevol altre municipi.

-
“Experiències com les de Colòmbia o Guatemala ens demostren la necessitat de vincular la pau al desenvolupament, la dimensió de gènere i altres aspectes”
 -

Quins teòrics inspiren aquest nou punt de vista?

Destacaria Johan Galtung i John Paul Lederach, que ens ensenyen a treballar la pau mitjançant la cura de la vida en comunitat. Un terme que amplia la idea de reconciliació i que, per exemple, ha permès la transformació d'Astra, l'antiga fàbrica d'armes de Gernika, en un centre autogestionat per a la creació cultural i social. A partir d'aquesta labor, els joves incorporen el diàleg intergeneracional i altres propostes inclusives. També hi ha un grup d'antics

supervivents del bombardeig que ha engegat la iniciativa Marxem junts en pau, mitjançant la qual aporten el seu gra de sorra per compartir els valors pacifistes sense oblidar la tragèdia viscuda.

Quins altres enfocaments heu implementat?

Tenir en compte la dimensió històrica i l'imaginari de cada lloc. A Gernika, s'ha donat per bona la tesi que la Guerra Civil era entre bascos i espanyols, tot i que realment va ser un enfrontament entre el pensament feixista i un corrent progressista i republicà que atenia les necessitats socials. Això ens ha servit per no caure en la simplificació i utilitzar l'art i altres disciplines com a vies per construir la pau.

L'exemple de Gernika pot contribuir a la resolució del conflicte basc?

Ens trobem en aquest trànsit que Jonan Fernández, fundador d'Elkarri, ha teoritzat i que Bakea, Gesto por la Paz, Lokarri i Gernika Gogoratuz hem treballat amb el propòsit que tothom comparteixi el valor de comprometre's per la pau. L'esquerra *abertzale* també s'hi ha sumat quan ha entès que la pacificació ha de venir del respecte als drets humans.

Cal omplir la pau de contingut?

Sens dubte; i experiències com les de Colòmbia o Guatemala ens demostren la necessitat de vincular la pau al desenvolupament, la dimensió de gènere i altres aspectes. Al capdavant, la pau és un concepte interdisciplinari.

“Si durant el segle XX va manar l'èpica, al XXI, ho ha de fer l'ètica”

La custòdia del *Gernika* de Pablo Picasso al Museu del Prado de Madrid és un símptoma de la manca de reparació?

És evident, però no podem limitar-nos a denunciar l'immobilisme de l'Estat espanyol en aquest afer. L'objectiu és estimular la reflexió perquè, a través d'ella, poden sorgir accions a favor de la pau. Als centres escolars, per exemple, fem sessions amb els alumnes perquè interpretin les imatges del quadre. D'aquesta manera, fem que sigui una eina útil al servei de la convivència.

Cal aprofitar el seu potencial simbòlic?

Sobretot el seu valor universal, ja que reclamar el seu trasllat a Gernika –com defensa la majoria del nacionalisme basc– ens faria caure en un debat estèril sobre la propietat del quadre. Sens dubte, alguns pensen que aportaria un gran benefici turístic i econòmic al municipi, però potser és més interessant donar-li un altre sentit, com ara passejar-lo pels països que han patit bombardejos o conflictes bèl·lics.

Ha de ser una eina al servei de la pau i la reconciliació, doncs?

Considero que l'obra transcendeix el territori basc i, per tant, pot ajudar a transformar imaginaris tot recordant que, si durant el segle XX va manar l'èpica, al XXI, ho ha de fer l'ètica. En definitiva, pot ajudar-nos a reivindicar el valor de la vida i la preservació dels drets individuals i col·lectius.

Ets optimista en relació amb aquest objectiu d'avançar cap a la cultura de la pau?

Sí, perquè cada cop es parla més de la violència patida, ja sigui l'ocorreguda durant la Guerra Civil o la relacionada amb el conflicte basc. Com deia Galtung, quan les tres violències –directa, cultural i estructural– s'anul·litzen bé, es troben fórmules per resoldre-les correctament. Això s'està donant, si bé calen gestos com el reconeixement del dolor causat entre les parts, amb el benentès que els qui han practicat la violència s'han d'absoldre ells mateixos i no esperar que ho faci la història. Mentrestant, les entitats hem d'acompanyar els processos de dol posant en valor la vida i la seva cura en l'àmbit personal i comunitari.

El plaer de tenir una sexualitat diversa

Sobrepotecció, necessitats i discriminació. Prejudicis que imposen silencis, desconeixement i manca d'alternatives. Durant els darrers mesos, el debat sobre com garantir els drets sexuals de les persones amb diversitat funcional s'ha traslladat a primera línia de l'actualitat. Pocs països, però, tenen regulada la figura de l'assistent sexual i els que sí que ho fan argumenten que es tracta d'un servei de salut integral. Mentrestant, l'Estat espanyol viu aliè al debat internacional. La iniciativa Sex Asistent busca traslladar aquest debat al nostre país per crear un model d'assistència sexual pròpia, on l'educació sexual es basi en la diversitat i els drets humans.

Oriol Agulló

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

Llum fosca, narcòtics i exotisme barrejant-se en la trapelleria de qui s'ha deixat anar i explora més enllà dels límits coneguts. Una dona asiàtica s'endinsa en el ventre de Philippe, l'aristòcrata tetraplègic de *L'Intocable*, mentre, al seu costat, Driss, el seu assistent personal, demana a la massatgista que se centri en les orelles i no busqui allà on el sexe es perd, allà on el company no pot sentir res. Els darrers mesos, el debat sobre la sexualitat de les persones amb diversitat funcional s'ha enriquit arran de l'esmentat film francès de Nakache i Toledano i de la pel·lícula americana *Les sessions*, protagonitzada per Helen Hunt. A França, el mes de març passat, el poeta Marcel Nuss, que està immòbil des dels vuit anys a causa d'una malaltia genètica, va participar públicament en aquest debat i va liderar la proposta d'incorporar la figura de l'assistent sexual al parlament francès.

Una qüestió de drets humans

Al llibre *Vull fer l'amor*, Nuss fa un elogi de l'amor i la vida sexual satisfactòria de les persones amb diversitat funcional. L'autor francès és un dels impulsors de l'anomenada filosofia de vida independent, que reclama que les persones amb diversitat funcional tinguin el dret individual i col·lectiu de viure de manera activa i independent per poder ser ciutadanes en les mateixes condicions que la resta de persones. Les lleis així ho manifesten, ja que, segons la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, adoptada per les Nacions Unides l'any 2006, "tots els discapacitats han de poder gaudir de tots els drets humans en igualtat de condicions que les altres persones". En el terreny del sexe, el document *Salut Sexual per al Mil·lenni*, proclamat l'any 2005 durant el XVII Congrés Mundial de Sexologia, afirmava que "els drets sexuals són una

part integral dels drets humans bàsics" i que "la salut sexual no pot ser obtinguda ni mantinguda sense drets sexuals per tothom".

Tot i el referent de Nuss, el controvertit debat al voltant del món de la prostitució va fer tirar enrere la proposta de legalitzar l'existència d'acompanyants sexuals o d'intermediàries perquè, segons assenyalava el Comitè Nacional de l'Ètica del país gal, es tractava d'"usos poc ètics del cos humà amb finalitats comercials".

La cultura també és sexual

En aquest episodi, França va demostrar que encara ha de recórrer un camí molt llarg en el camp dels drets sexuals, ja que l'estereotip i el prejudici de la prostitució van frenar, tal com va passar l'any 2011, la veu de l'Associació de Paràltics Francesa, que mani-

'Les sessions' explica la història d'un periodista tetraplègic que vol perdre la virginitat

festava que no es tractava de regular o no els serveis sexuals, sinó de garantir els drets de les persones amb diversitat funcional a través de la figura de l'assistent sexual.

com Alemanya, Holanda o Suïssa que fa anys que formen assistents sexuals perquè puguin donar servei a persones amb necessitats especials.

Una assistència alegal

A l'Estat espanyol, no existeix la figura de l'assistent sexual. Tampoc no està reconeguda la prostitució i les persones amb diversitat funcional no tenen la mateixa capacitat jurídica que qualsevol altra persona. Per contra, algunes sentències emeses des del Tribunal Constitucional assenyalen que, tot i que les persones amb diversitat funcional no tenen la mateixa capacitat jurídica que altres persones, han de tenir garantits els drets. Per fer-ho, les figures de la família o de la tutora són fonamentals, ja que són les responsables de garantir aquests drets, fins i tot els sexuals.

Alemanya, Holanda o Suïssa fa anys que formen assistents sexuals perquè puguin donar servei a persones amb necessitats especials

A Dinamarca, des de 2005, es considera que l'assistència sexual és un servei de salut integral i, en alguns casos, és una activitat finançada o subvencionada pel govern. Però el danès no és l'únic Estat que ha reconegut la sexualitat com a salut, ja que hi ha països

Tot i això, moltes persones amb diversitat funcional, ja sigui física o psíquica, pateixen un excés de sobreprotecció per part de les famílies. Aquest fet, segons Rafa Reoyo, membre de l'organització per a la defensa dels drets sexuals de les persones amb diversitat funcional Sex Asistent, "comporta una gran dependència de les persones en relació a les seves famílies i una anul·lació de la llibertat individual, especialment en el terreny sexual". Segons Reoyo, "fa falta garantir uns drets, però també incidir en un canvi de paradigma sobre l'assistència a les persones amb diversitat funcional".

Actualment, els serveis de prostitució convencionals són l'única sortida sexual per a moltes persones amb diversitat funcional. Amb tot, per a moltes persones, aquesta és una finalitat inaccessible. I sovint, quan accedeixen a aquests serveis, troben que moltes de les treballadores sexuals no estan preparades i no coneixen les particularitats sexuals de les persones amb diversitat funcional. Un canvi postural o una transferència de la cadira al llit pot ser un problema greu, ja que no es disposa de grua o no se sap fer funcionar. No és estrany, assenyala Reoyo, trobar casos en què la diversitat funcional dugui les treballadores sexuals a rebutjar el servei, cosa que genera frustració a la persona amb discapacitat funcional.

En defensa dels drets sexuals

Tant la psicologia com la sexologia reconeixen que la sexualitat comporta beneficis físics i mentals per a la persona. Per a l'organització Sex Asistent, nascuda fa escassament un any a Catalunya, parlar de drets sexuals és ajudar a canviar la visió sobre l'atenció a persones amb diversitat funcional. El projecte, iniciat per Silvina Peirano i

A Dinamarca, es considera que l'assistència sexual és un servei de salut integral i, en alguns casos, és una activitat subvencionada pel govern

quinze persones provinents de l'activisme de les persones amb diversitat funcional, reivindica la creació de la figura de l'assistent sexual a l'Estat espanyol. Inicialment, el projecte es va plantejar dotar-se d'estructures territorials per oferir serveis sexuals de proximitat a les persones amb diversitat funcional, però, més tard, la iniciativa es va reorientar cap a l'oferiment de serveis d'autogestió amb l'objectiu de teixir una xarxa estatal per defensar els drets sexuals i crear un debat social.

“Cal recuperar el valor de la sexualitat com un plaer personal”

Rafa Reoyo, membre de Sex Asistent

Has vist *Les sessions*?

Sí, però he de dir que la imatge d'assistent sexual que es mostra a pel·lícula és la d'una terapeuta i, a nosaltres, no ens agrada l'enfocament de malaltia.

Com ho enfoqueu, doncs?

Com una manera de fer prevaldre uns drets inherents a les persones amb diversitat funcional, que són fonamentals i s'han de fer valdre en igualtat d'oportunitats.

Per poder viure la sexualitat com qualsevol altra persona?

A la societat on vivim, diferenciem el que és normal del que no ho és. Però, què és allò normal? Segons el principi de la majoria estadística? Des de Sex Asistent, a part de fer prevaldre els drets sexuals, el que volem destacar és la importància de la diversitat com a valor. La diversitat és bona i, de fet, és el que ha fet avançar la humanitat al llarg dels anys.

Què entens per diversitat sexual?

No estem parlant de LGBT, estem parlant de respectar que qualsevol persona té dret a viure la sexualitat com vulgui. Fugir del model mèdic rehabilitador, on es fa una teràpia per recuperar uns determinats valors de normalitat, per recuperar el valor de la sexualitat com un plaer personal i on hi hagi igualtat d'oportunitats per tenir-lo.

Es pot garantir sexe a tothom?

No, però el terme sexualitat no té uns límits clars. Una carícia pot ser sexual. Cada persona té unes necessi-

Per aconseguir aquest objectiu, han apostat per fer una tasca formativa i divulgativa. Per una banda, informen les persones amb discapacitat funcional sobre els seus drets sexuals perquè s'empoderin i busquin aconseguir una faceta més de la *filosofia de vida independent*. Per altra banda, ensenyen com tractar amb persones amb discapacitat sexual a prostitutes i assistents sexuals. Sex Asistent insisteix que la figura de l'assistent sexual dona resposta a una doble necessitat del col·lectiu: en primer lloc, per la possibilitat d'acompanyar una parella amb diver-

Robert Bonet

tats especials i singulars. Per a nosaltres, es tracta de fer una educació sexual idònia, fomentada en la diversitat i amb valors de drets humans.

A quin públic us adreueu?

A totes les persones amb diversitat funcional. Obviament, si tens menys oportunitats d'exercir els teus drets sexuals, ets més susceptible de recórrer a aquesta mena de serveis. Hi ha moltes persones amb diversitat funcional que tenen relacions amb persones que no en tenen i no hi ha necessitat de fer cap assistència sexual. Una altra cosa és quan això no es dona; en aquests casos, volem normalitzar la vida d'aquestes persones.

I que tothom pugui viure la sexualitat?

Sí, de manera igualitària i sense patrons

estètics. Treballar la sexualitat des de la diversitat funcional és molt enriquidor per a la societat. Cal tenir en compte que no cal tenir un *cos Danone* per atraure algú. L'atracció va més enllà dels estereotips de bellesa.

La sexualitat té edat i condicions?

L'estereotip de bellesa fa que a les persones grans i les que tenen diversitat funcional siguin percebudes com a asexuals. Si ens hi fixem, veiem que, a les residències de persones grans o els centres d'assistència a persones amb diversitat funcional, no es treballa la sexualitat. Això és una vulneració de drets humans, causada per la nostra educació sexual i per la manera com relacionem sexualitat i bellesa. La nostra societat no incorpora la diversitat, sinó que l'aparta i la discrimina.

RECURSOS

LLIBRES:

- *Je veux faire l'amour*, Marcel Nuss, 2012
- *La sexualité des handicapés: Faut-il seulement la tolérer ou aussi l'encourager?*, Norbert Campagna, 2012

PEL·LÍCULES:

- *Inside l'm Dancing*, Damien O'Donnell, Regne Unit, 2005. 100 min.
- *Nationale 7*, Jean-Pierre Sinapi, França, 2000. 90 min.

Que algú encengui el llum

FOTOGRAFIA: Joan Alvado

L'Abdul·là viu amb la seva família en un dels pisos que gestiona l'Obra Social de la PAH a Sabadell. La veritat és que sembla ben acollidor, amb un veïnat internacional i en uns blocs acabats d'estrenar. Amb aquestes catifes multicolors, amb aquest cigne a la tauleta, tan poc exòtica, on segurament beuen els seus tes, tan exòtics. Amb aquesta bombeta, tan nua.

No ens enganyem: no hi són perquè volen; ni l'Abdul·là ni les més de 600 persones desnonades i resituades a Catalunya. No dormen al carrer, és cert, però aquesta no és la casa que van comprar i que ara han de continuar pagant. No viuen sota un pont, d'acord, però segueixen en la inestabilitat, en la provisionalitat, com sembla que mostra l'Abdul·là, amb la bombeta nua a la mà.

Ara bé, la reubicació de l'Obra Social de la PAH és molt més que una solució ràpida per a tots els Abdul·làs que s'han quedat sense sostre: és una demostració, per al món, que sí

que es pot. Al capdavant, aquests pisos (més de tres milions d'habitatges buits propietat d'entitats financeres a tot l'Estat) ja els hem pagat els ciutadans quan vam salvar els bancs a canvi de més retallades. Per tant, aquesta ocupació és una recuperació legítima. Aquests pisos són nostres. I nosaltres, constituïts en assemblea, hi hem resituat l'Abdul·là i la seva família. I encara farem més, regulariem la dació en pagament perquè l'Abdul·là deixés de pagar hipoteca i voldríem que trobés feina i que aconseguís un llum de peu, o de taula, per vestir la seva bombeta.

Mentrestant, Abdul·là, no defalleixis, continua aguantant la bombeta. No deixis que s'apagui perquè ens cal més llum entre tant de fum. Perquè ens fas de far, perquè ens assenyaless l'horitzó enmig de la foscor. I perquè ens mostres, Abdul·là, que les solucions hi són, si les volem veure.

Paco Esteve

RODA EL MÓN

14-15

Les responsabilitats de l'accident de Compostel·la, més enllà de l'argument de l'error humà

16

Piotr Silaev retrata la història de l'esquerra autònoma russa de finals del segle xx a la seva novel·la 'Exodus'

MÈXIC // LA CNTE S'OPOSA AL SISTEMA D'AVALUACIONS IMPULSAT PEL GOVERN DE PEÑA NIETO

El professorat mexicà anuncia noves mobilitzacions

Francesc Richart i Silvia Abadia
Ciutat de Mèxic

@maskoni2 @antoniacanuta

El mes de setembre està essent demolidor pel sector educatiu a Mèxic. El 13 de setembre, milers de mestres que acampaven a la planxa del Zócalo (a Ciutat de Mèxic) per mostrar el seu rebuig a la reforma educativa van ser desallotjades. L'acció es va saldada en més de 30 persones detingudes, l'ús de tanquetes d'aigua i la sensació que la vella repressió priista ha tornat amb un rostre nou i engominat: el del president Enrique Peña Nieto. Poc després d'aquest succés, la desesperança augmentava arran de la decisió judicial de no excarcarer el dirigent i professor de Chiapas Alberto Patishtán, que porta més de tretze anys empresonat arran d'un cas polític ple d'irregularitats.

El desallotjament del Zócalo va ser una demostració de poder del govern i un avís de cara a les protestes futures

El Partit de la Revolució Institucional (PRI) va prometre que el primer any del seu sexenni seria el de les reformes: educativa, de les telecomunicacions, fiscal i energètica. Les dues primeres ja han estat aprovades, malgrat la forta resistència civil, primer, del moviment #Yosoy132 contra els mitjans de comunicació afins al PRI i, després, de la Confederació Nacional dels Treballadors de l'Educació (CNTE) contra el sistema d'avaluacions que vol instaurar el govern amb la nova iniciativa escolar. Tot i que els 132 ja han

Les mestres que acampaven al Zócalo van ser desallotjades el 13 de setembre / GUSTAVO AGUADO

desaparegut com a agent important dins els moviments socials, el professorat continua lluitant, amb una agenda carregada de bloquejos i manifestacions i una temptativa de recuperar el Zócalo, avui dia blindat pels efectius antidisturbis federals.

El punt principal al qual s'oposa la confederació de docents és el de la creació d'instituts d'avaluació federals, que es dedicarien a examinar la capacitat i la qualitat del professorat fent proves a alumnes. Les mestres s'hi mostren totalment en contra, ja que hi ha estats que disposen de molt pocs recursos i creuen que no les poden avaluar igual. Per exemple, a Oaxaca, l'Estat d'on provenen la majoria de mestres mobilitzades, els casos d'alumnes que arriben desnodrids a classe, la manca de materials escolars i, fins i tot, l'absència d'aules per exercir són freqüents. Es viuen situacions similars a Guerrero, Chiapas o Michoacán. Així doncs, el col·lectiu docent reclama que es facin inversions per corregir aquestes mancances abans d'intentar equiparar el professorat de Ciutat de Mèxic amb el de la serra de Oaxaca.

El desallotjament del dia 13 ha estat un dels pitjors episodis repressius que ha contemplat el poble mexicà des de

l'entrada del PRI a Los Pinos: ús de gasos lacrimògens, milers d'efectius policials, tancs d'aigua i còctels Molotov volant al centre de la capital. Cal remarcar que la majoria d'enfrontaments amb els cossos antidisturbis no van ser protagonitzats per les persones acampades, sinó per activistes de col·lectius de l'esquerra extraparlamentària, que es van afegir a la protesta. L'estampa final queda per la història: barricades, roba, sabatilles i milers d'objectes que havien utilitzat les persones acampades durant un mes, estesos a la plaça i custodiats per la policia. Tot plegat, perquè el president Peña Nieto pogués fer el tradicional *grito de la Independència* al Zócalo, com es fa cada 15 de setembre. El desallotjament va ser una demostració de poder del govern, no només de cara a les persones que s'estan manifestant ara, sinó també com a avís de cara a les mobilitzacions futures.

Després d'un mes de bloquejos i marxes, malgrat el cansament i el desgast, les mestres han anunciat que continuaran fent mobilitzacions, tot i que la iniciativa s'hagi aprovat. Esperen -encara- arribar a una solució pactada a través d'una taula negociadora entre el govern i la confederació o, com a mínim, aguantar prou per poder fer front comú amb les protestes

que sorgiran contra la reforma energètica, que vol impulsar una privatització encoberta de Petrolis Mexicanos, una empresa pública que genera la tercera part dels ingressos del país. ◀

La lluita per la llibertat d'un mestre

Alberto Patishtán és una de les moltes víctimes del sistema judicial, carcerari i polític mexicà. Si el seu nom ressona arreu, a centenars de ciutats del món, és precisament per la lluita política que han dut a terme ell i el seu grup de suport dins i fora de les presons. Està condemnat a 60 anys de presó per l'assassinat de set policies el juny de l'any 2000. Un muntatge polític i policial poc sofisticat que ha estat incapaç de demostrar la seva culpabilitat, però que ha fet que acabés entre reixes. Les estratègies per alliberar-lo han estat múltiples, però insuficients, davant un govern mexicà que no és capaç de reconèixer el seu error. Els darrers procediments legals per aconseguir la seva llibertat van concloure el 12 de setembre, quan el Tribunal Col·legiat de Tuxtla Gutiérrez (capital de l'Estat de Chiapas) li va negar la innocència i, per tant, la possibilitat d'indult o d'amnistia. La seva lluita, però, continua. Les properes accions legals s'enfocaran als tribunals internacionals del Sistema Interamericà de Drets Humans.

GALÍCIA // SEGONS UN MAQUINISTA DE LA LÍNIA, EL SISTEMA ERMTS NO S'UTILITZAVA A CAP TRAM DEL RECORREGUT TOT I QUE ESTAVA EN FUNCIONAMENT

L'accident de Compostel·la: causes i responsabilitats

Xavier Miquel
Compostel·la
@La_Directa

“La corba d'A Grandeira, abans d'arribar a Santiago, és complicada i, durant el viatge, s'ha notat una estrebada”. Són paraules d'un periodista que va assistir a la inauguració del tram d'alta velocitat entre les ciutats de Compostel·la i Ourense el 10 de desembre de 2011. Un any i mig més tard, 79 persones van morir en el pitjor accident de tren de la història recent de Galícia. Des del primer moment, es va voler atribuir l'accident a un “error humà” causat per l'excés de velocitat i la distracció del conductor, tot i que, actualment, totes les parts han reconegut que el descarrilament s'hauria evitat amb un sistema de seguretat més eficaç.

Totes les parts han reconegut que el descarrilament s'hauria evitat amb un sistema de seguretat més eficaç

La investigació de l'accident se centra en dos factors, el sistema de frenada i el fort grau de desviació de la corba on es va produir l'accident. Pel que fa a la corba d'A Grandeira (lloc de l'accident), s'ha de tenir en compte que arriba després d'un recorregut de 80 quilòmetres gairebé en línia recta, durant els quals el tren pot circular a 200 km/h. El veïnat d'Angrois ha denunciat que, en el primer estudi, la corba era molt menys pronunciada (tècnicament, ha de tenir un radi de 6.000 metres, mentre que el d'aquesta només en tenia 500), però, finalment, es va descartar arran de les elevades indemnitzacions que s'havien de pagar per les

expropiacions en una zona densament poblada.

L'altre factor és el sistema de frenada. Poc abans de la corba de l'accident, la línia sortia del traçat d'alta velocitat i entrava en un traçat construït als anys 60 i adaptat poc abans de la inauguració. Així ho reconeixia el president d'Adif, Gonzalo Ferre Moltó, que va assegurar que, tot i que en un primer moment tot el tram havia de ser d'alta velocitat, sis mesos abans de la inauguració, es va

decidir -amb el beneplàcit del Ministeri espanyol de Foment, aleshores presidit per José Blanco- que s'utilitzaria el sistema convencional. La característica principal d'aquest canvi era que no incorporava el sistema ERMTS, caracteritzat per frenar automàticament el tren, en cas de sobrepassar la velocitat permesa. Finalment, el projecte incloïa el sistema ERMTS per tot el trajecte, tret del darrer tram de 7,5 quilòmetres, on s'emprava el sistema analògic ASFA (utilitzat des de fa

La investigació de l'accident se centra en dos factors, el sistema de frenada i el fort grau de desviació de la corba on es va produir l'accident / ELENTIR

50 anys), que avisa sonorament en cas de superar el límit de velocitat. Segons ha declarat un maquinista de la línia a la DIRECTA i tal com van corroborar alguns tècnics d'Adif, el sistema ERMTS no s'utilitzava a cap tram del recorregut, tot i que estava en funcionament. S'ha de tenir en compte que, malgrat ser una línia nova on es van invertir més de 3.000 milions d'euros (xifra que la convertia en el segon traçat més car de l'Estat), és una de les poques línies on no s'utilitza el sistema

ja som

1855

subscriptores

informa't, constrasta, comparteix i... subscriu-t'hi

ERMETS. Una vegada més, segons les fons consultades, això no es va fer per manca de recursos.

Apart de la investigació judicial, hi ha diverses comissions encarregades de vetllar per la seguretat ferroviària a l'Estat. La més important és la Comissió d'Investigació d'Accidents Ferroviaris (CIAF), que s'encarrega d'investigar tots els accidents de tren a escala estatal. Als informes anuals que presenta la comissió, hi havia diversos comentaris sobre els sistemes de frenada ASFA. Particularment, a l'informe de 2011, la comissió va determinar les errades en el sistema de frenada ASFA com a causa directa de dos accidents i com a causa indirecta de tres més.

El contracte de seguretat va ser adjudicat a l'UTE formada per les empreses Thales, Dimetronic, Cobra i Antalis

Pel que fa al contracte de seguretat, va ser adjudicat a la Unió Temporal d'Empreses (UTE) formada per les empreses Thales, Dimetronic, Cobra i Antalis per un valor de 164 milions d'euros. El grup Cobra és propietat d'ACS i Antalis té relacions molt estretes amb el PSOE. L'empresa presidida per Luis Vilarinho, considerat amic personal del ministre de Foment, va duplicar els seus beneficis durant l'etapa de Blanco al govern espanyol i fins i tot va aparèixer en algunes converses telefòniques enregistrades durant l'operació Campeón.

PORTES GIRATÒRIES

L'empresa Apia XXI és una de les empreses que ha rebut més adjudicacions per fer els estudis de la línia d'alta velocitat. El 1999, sota el govern d'Aznar, se li va adjudicar l'estudi informatiu preliminar de construcció de la línia. De les cinc alternatives possibles, totes incloïen la mateixa entrada a Compostel·la. Aquesta empresa té una bona relació amb el PP de Cantàbria. Sense anar més lluny, l'actual alcalde de Santander, Iñigo de la Serna, va començar la seva carrera com a enginyer a Apia XXI. En aquest sentit, el govern de Cantàbria va comprar la seu de l'empresa per un import situat entre vuit i deu milions per sobre del seu preu real, en un moment en què el grup passava per greus dificultats econòmiques.

També cal destacar el paper de Ferre Moltó, president d'ADIF i persona propera a José María Aznar. En l'àmbit privat, Moltó va ser director general adjunt de Sacyr Vallehermoso (i també del Grup Itinere, participat per aquesta), dues empreses amb grans contractes amb l'administració, que incloïen la construcció del tram. L'empresari alicantí també va ser director general d'autopistes d'Abertis a l'Amèrica del Sud fins que l'any 2012 el consell de ministres el va nomenar nou secretari general d'infraestructures.

LÍNIA D'ALTA VELOCITAT?

Poques setmanes després que el *Prestige* s'enfonsés davant les costes gallegues, Jose María Aznar prometia ajudes milionàries en el marc de l'anomenat Pla Galícia. Una d'elles va ser l'arribada de l'alta velocitat a Galícia. Actualment, l'única via d'alta velocitat en funcionament és la que enllaça Ourense amb la Corunya, tot i que hi ha diverses vies en construcció o en fase d'estudi. A Galícia, l'alta velocitat ha implicat la pràctica desaparició del tren de proximitat i múltiples denúncies, tant d'organitzacions ecologistes com en relació a l'alt índex de sinistralitat laboral. De fet, la Inspecció de Treball va emetre un informe on denunciava jornades laborals de fins a dotze hores durant sis dies a la setmana. Així, des de 2006, com a mínim deu persones han mort per accidents laborals relacionats amb la construcció de l'alta velocitat. A més d'Acciona i Ferrovial, entre les principals empreses de construcció d'aquest tram hi ha ACS (propietat de Florentino Pérez) que està sota sospita per haver donat prop d'un milió d'euros al PP galleg.

Les treballadores de l'Hospital de Conxo van denunciar que les persones ferides estaven sent derivades a hospitals privats

Curiósament, poques hores després de l'accident, les autoritats asseguraven que l'accident no s'havia produït a la línia d'alta velocitat. El fet és que, tal com apunta el maquinista consultat, la línia s'hauria de considerar d'alta velocitat, ja que s'hi pot circular a 250 km/h. Darrere les declaracions de les autoritats s'hi

Periodisme de catàstrofe

El paper de la premsa durant l'accident també ha estat motiu de polèmica. Diversos mitjans van publicar les imatges més dures de la tragèdia, fet que vulnera el dret a la integritat i la dignitat de les persones ferides i de les familiars de les persones mortes. És el cas de la portada de *La Voz de Galicia* de l'endemà de l'accident o les queixes de les familiars per la pressió periodística exercida per aconseguir declaracions. En aquest sentit, el comitè d'empresa de la televisió pública (TVG) va denunciar que la directora d'informatius havia obligat a emetre "imatges crues" de l'accident, tot i que l'editor del vídeo les va descartar perquè "eren desagradables i no aportaven res des del punt de vista informatiu" i es va negar a emetre-les sota la seva responsabilitat. L'altra polèmica va ser el tracte dispensat al maquinista del tren. Des del primer moment, hi va haver un autèntic acarnissament contra ell, seguint la línia de la tesi governamental de l'errada humana: des dels comentaris sobre una foto que havia penjat feia un any i mig al seu Facebook, on mostrava que anava a 200 km/h (en un tram on es podia arribar als 250), fins a la qualificació de "sindicalista" per part de diversos diaris de l'extrema dreta madrilenya per desacreditar-lo.

entreveuen els interessos del consorci espanyol que vol adjudicar-se un concurs d'alta velocitat que el Brasil obrirà l'any que ve. Més concretament, tres de les quatre empreses que van dissenyar la seguretat del tram accidentat (Thales, Dimetronic i Cobra) volen optar a l'adjudicació. Ara bé, una de les clàusules per accedir a l'adjudicació és no haver tingut cap accident durant els darrers cinc anys.

EL DISPOSITIU D'EMERGÈNCIA

Malgrat la valoració positiva del dispositiu d'emergència que fan les autoritats, han sorgit veus contràries que no opinen el mateix. Les primeres a mostrar-se crítiques amb l'operatiu van ser les treballadores de l'Hospital Provincial de Conxo (el més proper al lloc de l'accident). El dia de l'accident, diverses persones van anar a treballar, tot i que feia poques setmanes que havien estat acomiadades arran de les retallades. Les treballadores van denunciar que les persones ferides estaven sent derivades a hospitals privats i que l'hospital només tenia quatre

dels seus vuit quiròfans oberts. Un altre col·lectiu que va emetre comunicats contraris va ser el dels bombers de Compostel·la i la Corunya. Van denunciar la gestió ineficaç del dispositiu arran de la participació d'una varietat de cossos i responsables massa àmplia, conseqüència de la persistent privatització dels serveis d'emergència. També asseguraven que no s'entén la quantitat d'hores que el veïnat va haver d'estar donant suport als equips d'emergència. ◀

RÚSSIA // PIOTR SILAEV OFEREIX UN RETRAT PERSONAL DE LA HISTÒRIA DE L'ESQUERRA AUTÒNOMA A LA RÚSSIA DELS NORANTA

Després de la caiguda

Angel Ferrero
Berlín
@angelferrero

“Durant la primera meitat de la meua vida, no comprenia res. Vaig créixer envoltat de prestatges plens de llibres sense comprendre per què el meu avi, un professor universitari, era pobre de solemnitat, ni per què la gent de la meua edat esnifava cola i, de gran, volia ser gàngster”. Aquest és un dels fragments més reproduïts per la premsa alemanya d'*Exodus* (Matthes & Seitz Berlín editors), la primera novel·la de Piotr Silaev (Moscou, 1985), recentment traduïda a l'alemany. *Exodus* és un dels últims llibres que ha aparegut a Alemanya sobre les experiències de la primera generació postsoviètica, sense records de l'URSS. En el cas de Silaev, sobre l'esquerra autònoma de Moscou a finals dels anys noranta i al tombant de segle, a la qual l'autor va pertànyer. Tot i ser, generalment, desconegut fora de Rússia (i fins i tot dins la mateixa Rússia), l'extrema esquerra extraparlamentària no comunista (des de l'anarcosindicalisme fins a l'antifeixisme d'inspiració autònoma) va viure una revifada amb la *perestroika* de Gorbaxov, però les poques possibilitats de creixement van fer que la seva presència es reduís ràpidament a les grans ciutats i, dins d'aquestes, a la subcultura punk i la militància antifeixista. Molta de la gent que en formava part va decidir continuar la seva militància des dels sindicats o a iniciatives ecològiques.

L'extrema esquerra extraparlamentària no comunista va viure una revifada amb la 'perestroika' de Gorbaxov

Silaev va viure com a protagonista els enfrontaments entre antifeixistes i militants de la ultradreta, que normalment tenien lloc a les últimes estacions de l'*elektrichka* (trens de rodalies) -el llibre no estalvia detalls en les escenes de violència-, als concerts de hardcore que es feien en soterranis dels suburbis o a les estrafolàries manifestacions del Primer de Maig a la capital russa, on, a la cua de la marxa, es mesclaven des dels grups nacional-bolxevics seguidors de l'escriptor Eduard Limónov i nacionalistes ultraortodoxos fins a cosacs, grups estalinistes i anarcosindicalistes. Tot i que la novel·la no és pròpiament autobi-

ogràfica, els paral·lelismes són evidents i, segons les declaracions del mateix Silaev al portal alemany *Kulturportal Russland*, moltes de les informacions són fins i tot reals. Com a contrapunt a la història, el fil narratiu es veu interromput per la biografia de tres personatges -el músic de blues Blind Willie Nelson, el cantant de punk rock GG Allin i el terrorista luddita Theodore Kaczynski (més conegut com a *Unabomber*)-, un recurs que serveix per il·luminar alguns dels aspectes més dramàtics, però també (tragi)còmics de la vida dels militants que acompanyaren Silaev al llarg d'aquells anys. Per a les lectores no russes, al final del llibre, hi ha un recull de notes del mateix autor que expliquen alguns dels episodis de la narració. Sobre les manifestacions de l'1 de Maig, per exemple, escriu Silaev: “Volíem participar en la vida política, ni que fos una mica, anant a marxos o manifestacions. Però, malauradament, a Rússia, a principis de segle, no n'hi havia cap, de moviment d'esquerres per als joves. (...) L'esquerra es reduïa a vells estalinistes tronats o *freaks* amb idees incomprensibles”.

Piotr Silaev va escriure *Exodus* a Grècia cap a finals de 2008 i es publicà per primer cop a la coneguda revista literària russa *Znanya* amb el pseudònim de

DJ Stalingrad i, més tard, a l'editorial Moskvà en edició de butxaca. Després de participar en una protesta contra la construcció de l'autopista Moscou-Sant Petersburg al bosc de Khimki (al *cinturó verd* de Moscou), que acabà amb l'intent d'entrar per la força a l'ajuntament del

'Exodus' recull les experiències de la primera generació postsoviètica, sense records de l'URSS

municipi, les autoritats russes van emetre un ordre de detenció contra Silaev, que va fugir cap a Finlàndia a través de Bielorrússia, on va ser reconegut com a refugiat polític. A l'exili, Piotr Silaev va escriure diversos articles de política per al portal *OpenSpace.ru* amb el pseudònim de Petya Kosovo. Alguns d'aquests escrits van generar polèmica (“nosaltres podem fer el que vosaltres [els europeus] ja no esteu en posició de fer”, va escriure en un). Mesos després, en un viatge a l'Estat espanyol, va ser arrestat per la Policia Nacional, que obeïa una ordre emesa per la Interpol a petició de Rússia. Silaev va passar vuit dies tancat

Piotr Silaev va escriure 'Exodus' a finals de l'any 2008 a Grècia

dins una presó d'alta seguretat mentre els tribunals consideraven la seva extradició, que finalment fou rebutjada. Ara, l'organització FairTrials intenta que s'esborri el seu nom de la llista de la Interpol. Actualment, Silaev resideix a Sevilla i cada setmana s'ha de presentar als jut-

Silaev va viure en primera persona els enfrontaments entre antifeixistes i militants de la ultradreta

jats per testificar que no ha abandonat el país. *Exodus* no únicament és interessant com a document d'època, sinó per la sinceritat amb què el protagonista confessa, per exemple, com apaivaga les seves frustracions i desorientació personals amb actes de violència contra militants de l'extrema dreta, els quals, en última instància, esdevenen la veritable raó d'existència del moviment, precisament, un dels aspectes més criticats de l'autonomisme a Alemanya. “No teníem res, cap objectiu ni cap principi”, escriu Silaev a *Exodus*, “però, del llegat de cent anys de moviment comunista, encara ens en quedava l'anhel”. ◀

/LOURDES LAO

EXPRESSIONS

Vint anys no són res

Vint anys després de la seva fundació, RAI celebra el desè Festival de Teatre del Casc Antic amb espectacles que fusionen teatre, música màgia i circ, en plena catarsi sobre la seva supervivència i amb l'esperit lliure i crític intacte

Marc Farràs

@La_Directa

Passen els anys, arriben turistes i marxen veïnes, tanquen comerços de sempre i obren bars de disseny, però, al barri de la Ribera, hi ha una cosa que no canvia. L'associació RAI (Recursos d'Animació Intercultural) es manté ferma en la seva tasca de dinamització i transformació social del barri. Fa vint anys que combaten l'exclusió i fomenten la integració a través de tota mena de propostes artístiques i culturals i, aquesta setmana, estan d'enhonorabona perquè organitzen el Festival de Teatre del Casc Antic, un dels clàssics de la tardor barcelonina, que enguany arriba a la desena edició.

L'edició d'enguany proposa un conjunt d'espectacles que reflexionen sobre la conjuntura actual des d'un vessant crític i constructiu

El certamen, marcat per la familiaritat i la proximitat (moltes de les companyies seleccionades ja són com de la casa per la implicació i l'afecte prolongats que han demostrat amb el projecte de RAI), tindrà lloc durant tres caps de setmana consecutius, del 27 de setembre al 13 d'octubre. Les programadores han dissenyat el cartell amb una premissa fonamental: oferir espectacles que reflexionen sobre la conjuntura actual des d'un vessant crític i constructiu, amb un ventall polièdric de perspectives que oscil·len entre l'humor i la denúncia.

Una veterana de la casa, Beatriz Contreras, tindrà l'honor d'inaugurar el festival amb *Aeris de RAI*, un cabaret aeri que desafia la gravetat amb acrobàcies especta-

culars. El primer cap de setmana d'actuacions, amb essència d'envelat, el completaran *El Bloqueo*, l'òpera prima d'abreTeatro, un espectacle de mim dramàtic i clown, i *Crack Clown 2013*, un muntatge d'actualitat, humor i poesia que reflexiona sobre les diverses facetes de la crisi.

La segona triada d'espectacles tindrà Barcelona i el viatge com a eixos temàtics. Obrirà foc *Calderon*, la versió de Pasolini de *La vida es sueño* de Calderon de la Barca, a càrrec de la companyia italiana Tremenda Trampa. Un text sobre la Barcelona pessimista i grisa dels anys 60, protagonitzat per tres dones (una aristòcrata enamorada d'un antifeixista, una prostituta incestuosa i una burgesa embolicada amb un estudiant) que representen l'individu enfrontat al sistema, incapaç d'estimar i

avocat al somni com a única via d'evasió. Una oportunitat daurada per recuperar la figura imprescindible de Pasolini. El dia 5, Duquitas Negras presenta *Garlochí*, la tragicomèdia transformista en dos actes, un homenatge a la Barcelona transvestida del tardofranquisme i a la ciutat més canalla, decadent i cràpula, sepultada pel formigó i l'eufòria olímpiques. El diumenge 6 serà el torn de Roda Fetillera, amb *De pasos y caminos*, on dues viatgeres protagonitzen un trajecte iniciàtic a la recerca de la plenitud.

L'últim cap de setmana d'actuacions, de caire més musical i il·lusori, inclou els muntatges *The Junguis* (dia 11), un joc teatral d'improvisació inconscient amb la col·laboració del públic i *Cubo Llibre* (dia 12), màxim exponent de la marca RAI, on el surrealisme i la poètica s'alien amb el

caràcter indomable del teatre de carrer i la força imaginativa del teatre d'objectes. La banda Saffran posarà punt final al festival amb un concert teatralitzat (dia 13), marcat per la música popular i les arrels multiculturals. Marta Mattoti (dia 11), cantautora d'essència mediterrània amb tocs de blues i sonoritats llatinoamericanes, i els italoargentins Aparecidos (dia 12) completen l'agenda musical del certamen.

El certamen tindrà lloc durant tres caps de setmana consecutius, del 27 de setembre al 13 d'octubre

La intenció de l'organització és que la programació tingui continuïtat durant el curs. Malgrat tot, la viabilitat econòmica de l'associació penja d'un fil. El finançament ha esdevingut un viacrucis que amenaça la seva supervivència. Descartat el suport institucional, recorren més que mai a les sòcies (prop de 5.000), la bona voluntat del veïnat i les comerciants del barri i fins i tot al *crowdfunding*. Ara mateix, l'energia i el compromís del voluntariat insufla oxigen a una entitat emblemàtica del nucli antic, amb una xarxa social envejable i una tasca infatigable i encomiable.

El temps posa tothom al seu lloc i, a la Ribera, un grup d'irreductibles persisteix tossudament en la seva feina de dignificació del barri. Passen els anys, les generacions, les dirigents i les col·laboradores, però l'esperit de lluita es manté. Vint anys no són res (i, ahora, ho són tot). ◀

El Festival de Teatre del Casc Antic s'ha convertit en un dels clàssics de la tardor barcelonina

Desè Festival de Teatre del Casc Antic

RAI (Recursos d'Animació Intercultural) C. Carders, 12
www.rai.pangea.org/raiart
Del 27 de setembre al 13 d'octubre

Recordant l'home de negre

Aquest setembre, farà deu anys de la mort de Johnny Cash (1932-2003), una veritable icona de la cultura country i una de les veus més personals, poderoses i turmentades de la música popular del segle xx

Roger Bonastre
@La_Directa

Amb una trajectòria de més de cinc dècades, gairebé 100 àlbums i unes vendes superiors als 90 milions de discos, Johnny Cash és, potser, l'única figura capaç de rivalitzar cara a cara amb la llegenda d'Elvis Presley i el prestigi de Bob Dylan i no sortir-ne malparat.

Plenes d'històries i retrats de rodamons, perdedors, alcohòlics i drogoadictes, jornalers, reclusos, indígenes, pecadors descreguts i cristians renascuts, amors infernals i amors redemptors, les cançons de Johnny Cash expliquen la contracrònica social i espiritual dels Estats Units, tot plegat amarat de fatalitat i emmarcat en l'estètica country-western d'horitzons llunyans, barrets i botes polsoses.

Nascut a Kingsland (Arkansas) durant els anys de la gran depressió, Johnny R. Cash forma part de la mítica generació de músics i cantautors nord-americans que, durant la dècada dels cinquanta, van crear l'ample espectre musical que donaria origen al rock & roll i, en pocs anys, canviaria per sempre més la història de la música popular. Tanmateix, a diferència de molts dels seus coetanis, Cash es mantindria gairebé sempre fidel a les sonoritats acústiques més aspres del country, el folk, el blues i el gospel, la música de la seva infantesa i adolescència als camps de cotó de Dyess Colony. En aquest sentit, al marge d'estils musicals, l'autoritat de la seva veu de baríton -seca però càlida-, el seu carisma i una presèn-

cia escènica imponent confereixen una singularitat artística única a la seva obra.

UNA VIDA INTENSA

Com assenyalen els seus nombrosos biògrafs, l'any 1954 marca l'inici de la carrera de Johnny Cash. És aleshores quan abandona les forces armades i es trasllada a Memphis amb la seva primera dona, Vivian Liberto. El matrimoni tindria quatre filles, entre elles, la també reconeguda cantant de country Rosanne Cash, principal estrella del Festival Blues i Ritmes de Badalona el març de 2012.

Cash es va mantenir gairebé sempre fidel a les sonoritats més aspres del country, el folk, el blues i el gospel

A Memphis, però, Cash es presenta a si mateix com a cantant de gospel i la seva primera audició als llegendaris Sun Studios de Sam Phillips no desperta l'interès del productor i descobridor d'Elvis Presley. Malgrat tot, qui sap si intuïnt el seu potencial, Phillips recomana a Cash compondre quelcom més contemporani i popular. Dit i fet, al cap de molt poc temps, Cash retorna als Sun Studios amb la seva banda -The Tennessee Three- i enregistra "Hey Porter" i "Cry! Cry! Cry!", ara sí, amb la benedicció de Phillips.

Després de signar amb Sun Records, Cash gaudeix dels seus primers èxits amb l'esmentada "Cry! Cry! Cry!", "Give My Love to Rose", "Ballad of a Teenage Queen" i les aclamades "Folsom Pri-

son Blues" i "I Walk the Line", clàssics dins una discografia que, amb el temps, aplegarà centenars de cançons. De fet, Johnny Cash -i no pas Elvis Presley- va ser el primer artista de Sun Records que va publicar un LP, és a dir, un disc de llarga durada. Amb el títol de *Johnny Cash with his hot and blue guitar*, l'àlbum surt al carrer el novembre de 1957. En aquest context, convé recordar que, durant la segona meitat de la dècada dels cinquanta, es viu l'esclat del rock & roll i el rockabilly arreu dels Estats Units i, malgrat no aprofundir-hi, Cash comparteix la transcendència del període amb músics i vocalistes com Jerry Lee Lewis, Elvis Presley, Carl Perkins, Gene Vincent, Bill Haley, Chuck Berry i d'altres. Descontent, però, amb les nombroses restriccions del seu contracte, el 1958, Cash abandona Sam Phillips i Sun Records per signar amb Columbia, que serà la seva companyia discogràfica durant més de 25 anys.

Tot i que que, durant el tombant dels cinquanta als seixanta, Cash publica nombrosos *singles* amb vendes prou considerables -"Don't Take Your Guns to Town" entre ells-, l'esgotament provocat per una dinàmica de gires interminables comença a passar-li factura. Al mateix temps, la seva addicció als medicaments, les drogues i l'alcohol, el creixent distanciament amb la seva dona i alguns incidents amb la policia redueixen notablement les seves activitats i posen seriosament en perill la seva carrera.

JUNE CARTER I L'ANELL DE FOC

En aquest punt, l'aparició de June Carter (1929-2003), cantant i multiinstrumentista de la banda de folk The Carter

Johnny Cash va morir a Nashville el 12 de setembre de 2003 a l'edat de 71 anys

Family, permetrà la recuperació -tant professional com personal- de Cash. No debades, June Carter és l'autora de "Ring of Fire", la peça que rellançaria la carrera de l'home de negre a partir de l'any 1963. The Carter Family i Johnny Cash compartiren escenari al llarg dels seixanta i els duets entre ambdós esdevindrien cèlebres, amb cançons com "Jackson" i la versió del clàssic de Bob Dylan "It Ain't me Baby".

La parella es casa el 1968, l'any en què Cash publica un dels seus àlbums més populars, *Johnny Cash at Folsom Prison*, un disc en directe enregistrat a la presó estatal Folsom de Califòrnia. Un any després, Cash repetirà l'experiència -amb disc inclòs- a la presó de Sant Quentin. Ambdós àlbums esdevindrien peces clau per comprendre l'ascendent social de Johnny Cash que, lluny de l'idealisme o la compassió, sembla voler compartir neguits, culpabilitat i afinitats amb les persones preses.

Entre el 1969 i el 1971, Cash dirigeix el seu propi programa de televisió -"The Johnny Cash Show"- i protagonitza, al costat de Kirk Douglas, la pel·lícula *A Gunfight*. D'altra banda, el 1970, neix

IAGOALALAGA I ELS DETECTIUS SALVATGES

Cançons per recuperar un passat perdut
i començar a escriure un futur prohibit

4 OCTUBRE
CASA ORLANDAI
BARCELONA

kasba

www.kasbamusic.com

Johnny Cash i Elvis Presley durant l'època daurada del rock and roll

Johnny Cash i June Carter es van casar l'any 1968 / STEVE THOMPSON

John Carter Cash, l'únic fill en comú de Johnny Cash i June Carter, actualment productor i cantautor de country.

Durant la dècada dels setanta, Cash i June Carter lideren campanyes benèfiques en defensa dels drets dels pobles nadius nord-americans i Cash esdevé un reconegut activista per la reforma del sistema penitenciari nord-americà, causa per la qual serà rebut en audiència per l'aleshores - juliol de 1972- president Richard Nixon. En un context de protestes i mobilització contra la guerra del Vietnam, Cash aprofitaria l'ocasió per interpretar, en presència de Nixon, peces pacifistes i d'explicita denúncia social com "What is Truth?", "Man in Black" i "The Ballad of Ira Hayes".

Des del punt de vista discogràfic, al llarg dels setanta, Cash continua publicant àlbums en solitari, duets amb June Carter i treballs en col·laboració amb artistes com Carl Perkins i Jerry Lee Lewis. Al mateix temps, juntament amb Waylon Jennings, Willie Nelson i Kris Kristofferson, formarà la reeixida banda de country The Highwaymen.

Entrats els vuitanta, però, les discretes vendes dels seus àlbums i el progres-

siu desinterès dels executius de Columbia Records per la seva obra portaran la companyia discogràfica a prescindir de Cash. La notícia del seu acomiadament va sorprendre i indignar tothom del seu entorn. Aleshores, l'home de negre inicia una relació erràtica i poc reeixida amb el segell Mercury Nashville, al marge del qual Cash continua enregistrant àlbums amb The Highwaymen.

Johnny Cash va ser el primer artista de Sun Records que va publicar un disc de llarga durada

Finalment, iniciada la dècada dels noranta, Cash abandona Mercury i, el 1993, accepta la inesperada proposta discogràfica de Rick Rubin, productor i creador del segell American Records, conegut per acollir i promoure artistes de hip-hop i hard-rock. Rubin es proposa destacar i lluir com mai abans la veu de Cash en enregistraments despulats d'ornamentacions excessives, sovint poc més que guitarra acústica. Amb aquest objectiu, Rubin i Cash seleccionen amb cura les

cançons -pròpies i alienes- que formaran part d'*American Recordings*, els sis àlbums de Cash publicats entre el 1994 i el 2010, els dos darrers editats pòstumament, als quals caldria afegir el recopilatori *Unearthed*.

Malgrat no assolir grans xifres de vendes, els *American Recordings* són, des del punt de vista artístic, una obra extraordinària que revitalitza i reivindica el llegat i la figura de Johnny Cash, especialment entre les generacions joves més refractàries al country. En aquest sentit, a banda de "Delia's Gone", "The Man Comes Around", "God's Gonna Cut You Down" i d'altres grans composicions del trobador d'Arkansas, resulta encomiable la valentia de Cash a l'hora d'afrontar i versionar peces dels Beatles, Tom Waits, Neil Diamond, Leonard Cohen, Tom Petty, Neil Young, Nick Cave, Bonnie Prince Billy, Simon & Garfunkel, Sheryl Crow i fins i tot d'U2, Sting, Depeche Mode i Nine Inch Nails. De fet, amb Johnny Cash, no té massa importància l'autoria de les cançons, sinó la seva interpretació, l'omnipresència d'una veu creïble, potent i solemne que sembla carregar-se a l'esquena el pes de totes les

fragilitats humanes. D'aquesta manera, l'home de negre -molt delicat de salut a partir de 1997- deixaria la seva empremta en la música i la poesia de cançons com "Bridge Over Troubled Water", "Bird on a Wire", "I see a Darkness", "Desperado" o "Heart of Gold". ◀

The Man Comes Around

Johnny R. Cash va morir a Nashville el 12 de setembre de 2003 a l'edat de 71 anys. Pocs mesos abans, havia mort la seva dona i companya durant més de 30 anys, June Carter. Entre les darreres imatges públiques de la parella, cal mencionar el magnífic i colpidor videoclip de "Hurt" -versió de l'original de Nine Inch Nails- on, sota la mirada tendra i amoinada de Carter, Cash sembla voler passar comptes amb el seu passat, amb una vida intensa en glòries i misèries.

Més enllà de la quantitat i la qualitat del seu llegat musical, Cash ha esdevingut una icona de la cultura nord-americana o, més ben dit, de la contracultura, símbol i testimoni d'un temps i d'un país que té poc o res a veure amb Wall Street o Sunset Boulevard, amb Starbucks o Microsoft.

Igor Sádaba, Mario Domínguez, Jaron Rowan, Rubén Martínez y ZEMOS98

La tragedia del copyright

Bien común, propiedad intelectual y crisis de la industria cultural

ISBN 978-84-92559-46-6 | 152 pàgs.

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

editorial **virus**
editorial · distribuidora · librería web

EXPRESSIONS

Una nova revista estén els 'Tentacles' de la cultura pop

El primer número examina utopies i distopies des d'una perspectiva multidisciplinària

Eloi Latorre
@La_Directa

Ha sorgit una nova revista, a contracorrent de l'edició de publicacions periòdiques en un temps d'agònica crisi del sector: es tracta de *Tentacles*, nascuda, segons els seus impulsors, amb vocació de fer periodisme cultural al marge de les agendes d'actualitat. Aquesta capçalera vol potenciar l'article analític i la reflexió aprofundida i basa la tria dels seus continguts, en bona part, en la llibertat de les firmes convidades (provinents de la literatura, el periodisme i la il·lustració gràfica, entre d'altres sectors) a l'hora de determinar l'enfocament dels treballs. L'aposta pel format de paper i per la impressió i el disseny de qualitat acaben de configurar el caràcter temerari de l'empresa, que té com a pares més visibles l'assagista especialitzat en l'estudi del còmic català Jordi Riera Pujal i l'humorista gràfic Jaume Capdevila, *Kap*.

El primer número de *Tentacles*, que ha publicat l'editorial Alpina amb una col·laboració molt puntual de l'Ajuntament de Granollers, pivota al voltant d'un leitmotiv comú que serveix de fil conductor: **'Tentacles' neix amb vocació de fer periodisme cultural al marge de les agendes d'actualitat**

tor dels diversos materials que l'integren. En aquesta ocasió, es tracta de les utopies enteses en un sentit ampli i generós, prou obert per enquirir des de treballs de contextualització ideològica i estètica de certs productes culturals (amb predilecció per això que anomenem cultura

Portada del primer número de la publicació semestral 'Tentacles'

pop o cultura de masses contemporània, és a dir, el cinema, els còmics, la ciència ficció o l'univers dels superherois), fins a exercicis que se situen més a prop de la ficció breu o de la crònica personal.

Entre els textos d'aquesta primera entrega, destaquen un assaig de l'historiador Xavier Díez sobre la producció literària i fílmica d'inspiració llibertària sorgida de la revolució anarquista del

juliol de 1936 a Catalunya, o l'evocació de l'optimisme tecnocientífic de la Fira de Chicago de 1933, que signa el mateix Jordi Riera. El filòleg Vicenç Tuset analitza els valors positius, però també les contrapartides inquietants, del món utòpic presentat a la sèrie *Star Trek*; la narradora Bel Olid, sota les formes del conte fantàstic, subverteix el rol femení en la tradició de la narrativa per a infants, i el crític de cinema Ignasi Franch aprofundeix en la càrrega ideològica anticomunista a les pel·lícules de ciència ficció sorgides al Hollywood dels anys 50, a l'ombra del maccarthisme.

També són d'interès un article del crític de còmics Daniel Absent, que parla de la idealitzada civilització negra de Wakanda, reflex del moviment panafricà concebut durant els anys d'or de la factoria de còmics Marvel; o l'anàlisi de Meritxell Gil sobre la mitificació en clau ecologista de la cultura nativa americana empresa pel moviment *hippy*. El crític musical Donat Putx, el músic Miqui Puig i un extens planter d'il·lustradores i grafistes (El Chico Triste, Ferran Vidal, Eulàlia Corbella, Simón Vázquez o els més consagrats *Kap* i *Joma*) també col·laboren al primer número de la revista.

Tentacles ha estat un projecte de llarga gestació (entre les salutacions pròpies d'un número u, hi trobem la de l'escriptor Emili Teixidor, que va morir fa més d'un any!) i els seus impulsors es plantegen que tingui una periodicitat semestral. En concret, anuncien un número dos, també amb la filosofia de discórrer al voltant d'un tema genèric: en aquest cas, l'*alter ego*, l'alteritat i la doble personalitat. La cosa promet... 4

+INFO
www.tentacles.cat

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

RADIO PICA
www.radiopica.net

TAM-TAM
disseny gràfic - il·lustració
web - compaginació

www.funccolortamtam.org

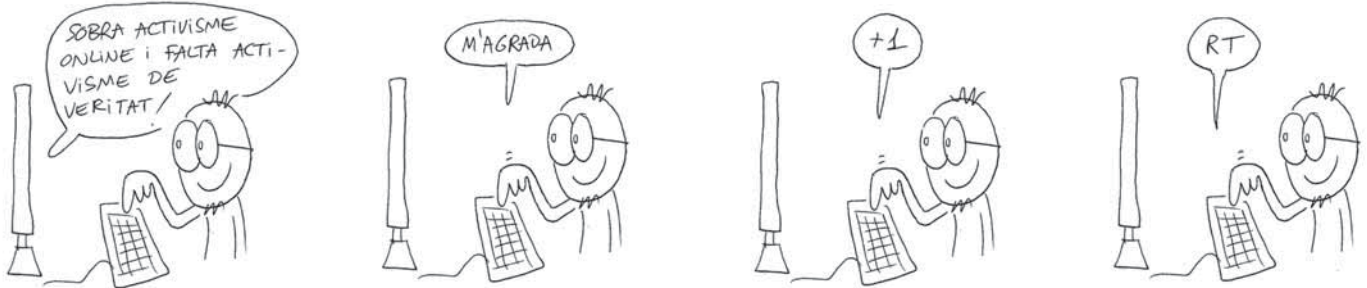
COOPERATIVA AUTOGESTIONÀRIA
www.laciatatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

POCA BROMA.

Davant el seguiment massiu de la **vaga de docents**, Bauzá sol·licita reforços a la Guàrdia Civil. Contràriament al que podria semblar, els nous efectius no desenvoluparien tasques policials, sinó que, en paraules de l'executiu balear: "Reuneixen les condicions idònies per impartir classes segons el nou decret".

Per segon any consecutiu, la casa reial declina la invitació de la **Fira de l'Economia Solidària de Catalunya**. En una nota breu, recorda que "pagar les despeses de la família reial és un deure com a súbdits, no un gest solidari".

El projecte de **patrocinar estacions del metro** de Barcelona comença a agafar forma. Unes de les primeres que canviaran el nom seran **LeSchweppes (L3)**, **Qatarlunya (L1, L3)** o **UNILEVERsitat (L1, L2)**.

Obre una nova **línia telefònica d'emergències**. El servei, disponible les 24 hores del dia, permet contactar amb un tertulià en cas que tinguem dubtes sobre què hem de pensar sobre qualsevol tema i a qualsevol hora.

BCN World es planteja fer una campanya al carrer per recollir fons per al projecte. "No és que encara no hàgim trobat ni un trist inversor, ho fem perquè la gent es faci seu el projecte", afirma un portaveu, que assegura que ja tenen llestos els dissenys de les guardioles de llauana i les enganxines per a la solapa.

Duran i Lleida reclama una tercera via per al nacionalisme català que acomodi la sensibilitat i els interessos d'Unió. Concretament, la Via Veneto.

Desarticulada una banda de sicaris que simulaven **agressions feixistes** per evitar la presó en cas que els enxampessin.

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

DARTH VADER

El Codi Penal Gallardón

La reforma del Codi Penal (conegut com *El Codi Gallardón*), aprovada el divendres al consell de ministres i que aviat es discutirà al Parlament, suposarà una greu retallada de llibertats en cas que s'aprovi.

Des de #barrinernet, ens agradaria fer una anàlisi en profunditat dels aspectes relacionats amb la propietat intel·lectual i el dret a la cultura i el coneixement, però no volem perdre de vista que la reforma, en el seu conjunt, atempta contra el dret a la llibertat d'expressió, contra el dret d'associació, contra el dret de reunió i, en general, suposa una retallada de les nostres llibertats fonamentals.

La llei Sinde es va elaborar amb l'exclusa de tancar 300 webs d'enllaços (webs com seriesyonquis, per entendre'ns). No va funcionar. La nova reforma preveu fins a sis anys de presó per als administradors de webs d'enllaços. Però tampoc no funcionarà. El més perillós és l'article 270.2, que diu: "Serà castigat amb una pena de sis mesos a tres anys de presó el que, amb ànim d'obtenir un benefici directe o indirecte i en perjudici de tercers, reproduïeix, plagüi, distribueixi o comercialitzi al detall, faciliti l'accés o comuniqui públicament la totalitat o parts d'una obra literària, artística o científica (...)".

Facilitar l'accés és una expressió molt ambigua. Significa que si algú retuiteja l'enllaç de descàrrega d'un disc de música o d'una pel·lícula està incorrent en un delicte? Si es pren com a referència aquesta formulació legal, la resposta és: sí. Molt fort, no?

Fins ara, només un article del Codi Penal recollia penes per facilitar l'accés a un contingut. Es tracta de l'article 189, que fa referència a les penes relacionades amb la pornografia infantil. Si algú tuiteja, retuiteja o difon un enllaç a través de qualsevol mitjà que porta fins a una pàgina amb pornografia infantil, està cometent un delicte, ja que està facilitant l'accés a aquesta web.

El problema és que Internet es va crear com una xarxa i, per tant, enllaça pàgines. Un enllaç serveix per facilitar l'accés d'una pàgina a una altra, d'un contingut a un altre. Internet és enllaçar. I formular una llei que criminalitzi l'enllaç a un contingut protegit per la propietat intel·lectual és criminalitzar tot Internet.

El més greu del Codi Gallardón és l'atac que suposa al dret de manifestació a la xarxa, l'organització de protestes i el ciberactivisme

Prohibir el fet d'informar -que és el que fa un enllaç, indicar que en un lloc determinat hi ha una informació- és contrari a la llibertat d'expressió i d'informació, fins i tot contrari a la llibertat de creació artística, científica i tècnica. Va contra la base d'Internet: l'enllaç. Respirarem fons, comptem fins a tres i repetim en veu alta: enllaçar no és delicte, enllaçar no és delicte, enllaçar no és delicte...

Com exemplifica l'advocat Carlos Sanchez Almeida, ens trobaríem en una situació en què "facilitar l'accés a un article on un terrorista fa apologia del terrorisme no seria delicte, però facilitar l'accés a un llibre, una cançó o una pel·lícula, sí".

Un cercador com Google no és altra cosa que un directori de *links* que ens permet buscar per paraules i enllaçar amb pàgines web i continguts de tot tipus. Llavors: aquesta llei tancarà Google? Resposta: no.

Pel que fa a la distribució física de material protegit (*top manta*), les penes es mantenen entre els sis mesos i els dos anys, però inclouen una alternativa: depenent del benefici i les circumstàncies, la pena podria ser complir entre un i sis mesos o fer treballs en benefici de la comunitat de 31 a 60 dies. Una altra de les coses que fa la nova reforma del Codi

Penal és prohibir qualsevol eina que permeti trencar sistemes de seguretat concebuts per protegir la propietat intel·lectual.

Les coses ja no són teves. Pots comprar un aparell, però no en seràs propietària. Tenir eines per burlar la seguretat estarà prohibit i *rootejar* el telèfon et pot sortir molt car.

Qui dissenyi o programi una eina d'aquest tipus i també qui la importi o la distribueixi s'exposarà a penes d'entre sis mesos i tres anys de presó. L'article del nou Codi Penal que penalitza aquestes pràctiques també esmenta la mera tinença, cosa que vol dir que fins i tot es prohibeix posseir aquestes eines, encara que no s'utilitzin per trencar sistemes de seguretat. Això és com penalitzar la tinença d'un ganivet perquè es pot fer servir per matar algú.

Què significa això? Doncs que deixarem de veure botigues que instal·len *modchips* o xips que modifiquen les consoles per poder veure pel·lícules o carregar DVD no originals.

Fins ara, modificar una consola era legal, ja que, a més d'oferir la possibilitat de llegir còpies il·legals, també permetia utilitzar *backups* dels nostres jocs, utilitzar-la com a reproductor de vídeo i de música i, en general, millorar les prestacions d'un producte que havíem adquirit.

A partir d'ara, alguns objectes que comprem amb els nostres diners deixaran de ser nostres. Seran d'Apple, de Sony o de Samsung i no serem lliures per decidir si volem modificar els sistemes per poder adaptar-los a les nostres necessitats. Hem de viure acceptant les restriccions dels fabricants, encara que moltes d'elles siguin abusives? Un govern pot dir-nos per què hem d'utilitzar els nostres objectes i per què no?

Això implica la fi de la modificació de consoles, el *rooteing* de mòbils o, fins i tot, la reproducció de DVD en Linux.

A més, la definició d'aquestes eines és molt àmplia; s'estén a les que tenen "ànim d'obtenir un benefici directe o indirecte" amb la seva activitat i fins i tot a qui, en emprar-les, perjudiqui "un tercer". Així doncs, encara que no hi hagi ànim de lucre, es podrà penalitzar algú si perjudica econòmicament una empresa.

És a dir, *rootejar* el mòbil (fer-se *root* o prendre el control de la màquina per instal·lar aplicacions o qualsevol altra cosa) neutralitzarà les mesures tècniques que posa el fabricant per pro-

tegir el seu programari. Encara que ho facis a títol privat i sense ànim d'obtenir benefici, Apple o Samsung podrien entendre que se senten perjudicades: estaries cometent un delicte.

Fins i tot la reproducció d'una pel·lícula comercial en DVD sobre Linux quedaria prohibida, ja que fa servir el programa *libdvdcss* per superar la protecció CSS amb la qual estan encriptats.

Són només alguns exemples dels milers d'activitats quotidianes que es penalitzen amb aquesta reforma.

Però el més greu del Codi Gallardón -i que, en gran mesura, ha passat desapercbut- és l'atac que suposa al dret de manifestació a la xarxa, l'organització de protestes i el ciberactivisme. El text diu: "La distribució o difusió pública, a través de qualsevol mitjà, de missatges o consignes que incitin a la comissió d'algun dels delictes de pertorbació de l'ordre públic de l'article 558 CP o que serveixin per reforçar la decisió de dur-los a terme serà castigada amb una pena de multa de tres a dotze mesos o presó de tres mesos a un any".

La reforma preveu penes de fins a 6 anys per a les webs d'enllaços i fins a tres per "facilitar l'accés" a obres protegides

Què vol dir això? Que no només es criminalitzen moviments com la PAH, el 15-M o els Yayoflautas, sinó que, a més, també podria ser delicte el fet de donar suport a aquestes manifestacions des d'Internet.

Per retuit d'una convocatòria o utilitzar un determinat *hashtag* podria portar-nos a passar un any a la presó. L'objectiu d'aquesta reforma és acoquinat la ciutadania perquè no utilitzi les xarxes socials per organitzar protestes o generar campanyes. Tenen por i estan escrivint lleis per blindar les seves pors.

Per Sanchez Almeida, "el Codi Gallardón és un atac al conjunt de totes les llibertats, no només en relació al tema dels enllaços; és la cirereta del pastís d'un codi que, en conjunt, és la retallada de llibertats democràtiques més gran des del principi de la transició".

AGENDA

XIX Festes Alternatives del Prat de Llobregat

27, 28 I 29 DE SETEMBRE

Programa: DV 27/9 21:30h Cercatsques antifeixista. Sortida: plaça de la Vila. Es farà un tomb pel poble, acompanyades d'una bona xaranga. Durant el camí, s'aniran canviant els noms dels carrers que tenen nomenclatura franquista i que l'Ajuntament encara no ha canviat ni té intenció de canviar. Pregó i traca d'inici de les festes. 23h Carpa mòbil: *Si ens neguen els espais, els prendrem!*

Un cop acabí el cercatsques i el pregó, nit de festa mòbil amb PD Eskarxofa.

DS 28/9 13h Vermut i jocs infantils. Per començar bé el dia i anar fent boca de cara al dinar... res millor que un bon vermut! I per a la mainada, jocs per passar-ho d'allò més bé! Lloc: Font del Gall. Aquesta activitat està organitzada per la Riuada. 14h Dinar de Festa Major: paella, amanida, postres. Preu: 6 euros Lloc: Font del Gall. Aquesta activitat està organitzada per la Riuada. 17h Actuació de la colla dansaire del Prat els Picacrestes a la plaça de la Vila. L'actuació comptarà amb els balls habituals de la colla i el Ball del Tortell, recuperat ara fa dos anys. Lloc: plaça de la Vila. 22h Nit de concerts al *xiringo* de les Festes Populars i Alternatives (skate-parc). Asterix in Jamaica (ska reaggae des de Barcelona), Ítaca Band (ska i estils variats des de Montcada i Reixac), Pèl de Gall (rock des de Menorca) Dj Sendo (rumbastyle des de Sants)

DG 29/9 18:30h Olimpíades Pratenques a la Font del Gall (inscripcions tancades) 21h Sopar organitzat per l'Assemblea de Joves del Prat 01:30h Musiqueta.

Més info: festespopularsdelpat.blogspot.com

DJ28 /09

GRANOLLERS

Xerrada: Com eliminar la clàusula sòl de la hipoteca?
19h Anònims, menjar i pensar
C. Ricomà, 57. Amb Núria Vilarnau, advocada del Col·lectiu Ronda

DV27 /09

CALDES DE MONTBUI

Presentació del llibre
El soroll després de Kerouac
20h El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista. Corredossos de baix, 1. Amb la presència de l'autor, Josep Fortuny
Més info: www.centredemocratic.cat

GRANOLLERS

Presentació del llibre L'Anarquisme, fet diferencial català
19h Anònims, menjar i pensar
C. Ricomà, 57
Amb Xavier Diez, autor del llibre

SANTA MARIA (MALLORCA)

Concert per l'autogestió de la I Fira del Llibre Anarquista de Mallorca
22h Sa Factoria de So. Amb les actuacions de Dr. Zhaska y la Banda del Misterio, Crònics, Los 13/14, A la Puta Kalle i Tramuntana Abduction.
Més info: firallibrealanarquistamallorca.noblogs.org

VALÈNCIA

Acte pel Dia Internacional del Dret a Saber - explicació dels pressupostos de l'Ajuntament de València
18h Sala Seminaris de La Anu de la Universitat de València
C. Universitat, 2. Més info: valencia.auditoriadadana.net

VILANOVA I LA GELTRÚ

Els mitjans de comunicació com a eina de transformació social
19:30h Ateneu Vilanoví. Plaça Llarga, 19, baixos. Xerrada debat amb la DIRECTA, Xarxa Penedès, l'Ateneu Vilanoví i les persones assistents.
Més info: www.ateneuvilanovi.cat

DS28 /09

BARCELONA

Jornades de portes obertes - Inauguració de Can Botxi
Programa: 17h Obertura CSOA 18h Taula rodona: *Projectes d'okupació com a resposta al problema de l'habitatge*. Amb la participació de Can Piella, El Armadillo, Grup d'habitatge i espai públic de l'Assemblea de la Vila de Gràcia i Can Botxi. 21h Sopador vegà i música. 23h Fi de festa Més info: canbotxi.wordpress.com

Concert de presentació de la temporada de Boca Ràdio
21h Espai Jove Boca Nord. C. Agudells, 37-45. Amb l'actuació de Mine!
Més info: www.bocaradio.org

CALDES DE MONTBUI

Passat i present de la cultura occitana
20h Xerrada sobre el passat i el present de la cultura occitana. 20:30h Concert amb Mirabèl, música tradicional occitana. El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista. Dins el Cicle Veïns
Més info: www.centredemocratic.cat

VALÈNCIA

Xerrada: Ideologia: valors i interessos que defensen
12h Llibreria Ramon Llull. C. Ramon Llull, 41. Amb Toni Infante

DG29 /09

BARCELONA
Jornades de portes obertes - Inauguració de Can Botxi
Programa: 11h Jocs per infants
12h Taller de pintura mural (porta roba que es pugui embrutar)
14h Dinar popular (vegà) 16h Taller de ball *dancehall* per BunDem Squad (porta roba còmoda). 18h Jam Session (vine i porta el teu instrument)
Més info: canbotxi.wordpress.com

DC02 /10

SANT JOAN DE VILATORRADA

Presentació del Procés Constituent
21h Cal Gallifa. Pg. Gallifa, s/n.
Més info: www.procesconstituent.cat

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Maiva 105FM València** www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dènia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** http://radiobalamanresa.wordpress.com

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** http://sants.tv
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!

CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falguia

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 26

Pujada de temperatures i ambient fins i tot fafogós a les hores centrals del dia a les comarques costaneres. Pocs núvols en general.

DIVENDRES 27

La barrera dels 30 graus es tornarà a superar amb facilitat a molts punts de la costa. El sol predominarà a la majoria de comarques.

DISSABTE 28

L'anticicló anirà reculant. Cap al final del dia, el cel es tancarà i cauran ruixats forts a les comarques de Lleida i de l'Ebre.

DIUMENGE 29

Cel molt tapat durant el matí, amb ruixats a Girona i vents de mestral a l'Ebre i a Castelló. A la tarda, núvols trencats i ruixats al Pirineu.

DILLUNS 30

Ruixats intermitents amb estones sense pluja, temperatures més fresques i vents de ponent. Ambient més típic de tardor.

DIMARTS 1

Ruixats febles i dispersos, menys probables que el dia anterior. Estones de sol i temperatures fresques de nit i força suaus de dia.

/ ALEX ROMAGUERA

«Rajoy no ha volgut reconèixer que Gernika va ser bombardejada»

Què en recordes, del bombardeig?

Aquell dia, anava al cine amb un cosí d'Eibar, que s'havia instal·lat a casa, amb altres parents, fugint de l'avançament feixista. Aleshores, Gernika estava plena de refugiats, milicians i *gudaris*. Havia passat de 5.000 habitants a prop de 9.000. A l'alçada de la plaça del mercat, vam sentir les primeres campanes que ens alertaven de la imminència d'un bombardeig. A Gernika, s'hi havien construït refugis, però només el fet de pensar que hi podia quedar sepultat o morir-hi d'asfíxia m'angoixava.

Els avisos havien sonat altres vegades?

Els avions sobrevolaven Gernika cada dia; per això, sovint, s'enarboraven banderes des d'un turó perquè la població conegués el perill. Estàvem molt atemorits, però no ens imaginàvem que atacarien la ciutat. En cas que passés, els jesuïtes ens deien que reséssim i llestos. Doncs bé, amb la caiguda de les primeres bombes, em vaig separar del meu cosí i em vaig dirigir cap a un dels refugis, on em vaig parapetar darrere uns sacs de sorra. Recordo que les bombes causaven un espetec ensordidor.

Què va passar aleshores?

Vaig pujar fins al turó de Lumo, on vaig divisar tot el centre destruït i, amb altres persones, vaig dormir en

un *caserio*. L'endemà al matí, va arribar la meua mare, que m'estava buscant des de l'atac. Dels quatre germans, un d'ells havia estat a punt de morir, però tots estàvem bé.

Quina decisió vau prendre?

Vam marxar a Bilbao, on des de les muntanyes d'Artxanda vèiem passar els obusos a 500 metres. Davant d'aquesta situació, vam agafar un vaixell fins a Santander amb la mare i els més petits. Des d'allà -i sense el pare i el germà gran, que es van quedar-, un vaixell anglès ens va dur a Normandia, al nord de França. Vam tornar a Bilbao al cap de tres mesos i van passar vuit anys fins que vam tornar a allotjar-nos a Gernika.

“No es tracta de buscar venjança, sinó que se sàpiga la veritat”

Què destacaries de la tornada?

La dictadura es feia notar. A la frontera d'Irun, recordo un rètol que advertia “Si ets espanyol, parla espanyol”. Sabiem que algunes persones havien estat afusellades. Vaig explicar el bombardeig a un periodista estranger i, amb una colla, vam publicar una revista, que va ser confiscada tres vegades perquè havíem utilitzat la paraula bombardeig i no incendi o destrucció.

La persecució política era molt latent?

La ocupació principal era la gana, ja que n'hi havia molta, i després la repres-

sió. El meu germà estava pres i alguns coneguts estaven retinguts a camps de concentració. Cal explicar-ho perquè molts sectors de la dreta, com el PP, ho neguen o ho oblidem. El mateix Rajoy no va respondre la carta on l'instàvem a reconèixer que Gernika va ser bombardejada. En canvi, el 1997, l'aleshores president alemany Roman Herzog va demanar perdó públicament per l'atrocitat comesa per la Legió Còndor. Al capdavall, no es tracta de buscar venjança, sinó que se sàpiga la veritat.

Quines altres iniciatives heu emprès?

L'any passat, coincidint amb el 75è aniversari, vam impulsar, juntament amb la ciutat alemanya de Dresden, el manifest *Marxem junts en pau*, on exigim l'abolició de l'armament atòmic i expressem la necessitat que la joventut s'esforci a construir un món en pau. Enguany, s'hi han afegit les ciutats japoneses d'Hiroshima, Nagasaki i Tsuchizaki i també volem incorporar algunes poblacions franceses i angleses destruïdes.

Actuar plegades és la via per obtenir aquests objectius?

Totes vam ser víctimes d'actes terroristes i, pel que fa a Gernika, encara esperem un reconeixement del dany causat pel govern espanyol. Però, més enllà de buscar responsables, l'important és transmetre als joves el valor del respecte i recordar-los que, per damunt de les diferències, a totes ens uneix la condició humana. El dia del bombardeig, tots érem gernikesos i gernikeses. ◀

Luis Iriondo

Supervivent del bombardeig de Gernika

El 26 d'abril de 1937, en plena ofensiva feixista, un esquadró aeri de la Legió Còndor va llançar centenars de bombes i projectils incendiaris sobre Gernika. Es calcula que milers de persones van morir sepultades entre les runes, que van deixar el centre històric del municipi biscaí completament destruït. Només van quedar intactes la Casa de Juntas, una de les esglésies, un palau i la fàbrica d'armes situada a l'altra llera del riu. Entre les persones supervivents de l'atac, autoritzat per Franco i perpetrat per la flota d'avions de l'Alemanya nazi comandada per Wolfram von Richtofen, hi havia el jove de catorze anys Luis Iriondo. La seva vivència, que ell mateix relata a 'El chico de Gernika' (Ediciones Ttartalo), constitueix un document molt valuós sobre la tragèdia ocorreguda a la falda d'Urdaibai i dona valor al testimoni oral com a mitjà per reconstruir una història subjugada per la por i el silenci de les víctimes. Pintor, guionista i escriptor de teatre, Iriondo continua, als seus 91 anys, el compromís abnegat a favor de la cultura de la pau. Amb la memòria intacta, col·labora amb supervivents d'altres bombardejos per rescatar la veritat i assolir una justícia reparadora.